

Enheten för utveckling
Maria Nyman, 010-730 97 01
arbetsmiljoverket@av.se

Återrapportering – regeringsuppdrag om metodutveckling för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet¹

Övergripande beskrivning av arbetet med metodutvecklingsuppdraget

Under perioden 2018-2020 har åtta myndigheter ett gemensamt regeringsuppdrag att utveckla ändamålsenliga och effektiva metoder för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet. De åtta myndigheterna är Arbetsmiljöverket, Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten och Skatteverket. Arbetsmiljöverket har en samordnande roll.

Under 2018 har myndigheterna tagit tillvara stora delar av det arbete som Arbetsmiljöverket, i samverkan med 12 andra myndigheter, påbörjade i tidigare regeringsuppdrag² avseende förstärkt tillsyn mot företag som bryter mot arbetsmiljörregelverket för att få konkurrensfördelar. Eftersom det uppdraget emellertid endast var riktat till Arbetsmiljöverket har de åtta myndigheterna under 2018 gemensamt arbetat fram en myndighetsövergripande struktur och arbetsformer för att säkerställa det gemensamma ansvaret enligt regeringsuppdraget, bilaga 1.

Regeringsuppdraget omhändertas av myndigheterna genom en nationell samordningsgrupp samt tre deluppdrag med inriktning på Metodstöd, Informationsutbyte respektive Analys. Samordningsgruppen samt de två förstnämnda deluppdragen leds av Arbetsmiljöverket medan Analys leds av Skatteverket.

¹ Regeringsuppdrag om metodutveckling för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet, A2017/02422/ARM och A2017/00678/ARM)

² Arbetsmiljöverkets regleringsbrev, A2014/4479/ARM och A2014/4486/SV (delvis)

Samordningsgruppen har till uppgift att övergripande arbeta med planering och uppföljning, säkerställa förankring inom respektive myndighet av gemensamma inriktningar, ta fram förslag på styrning, organisation, resurser och beslutsprocess efter 2020 samt att bidra i arbetet kopplat till EU-plattformen för odeklarerat arbete m.m.

Arbetsgruppen för metodstöd utvecklar kontaktytor, arbetssätt och rutiner för en väl fungerande myndighetsgemensam kontroll, på både nationell och regional nivå. En modell för samverkan på såväl nationell som regional nivå har tagits fram. Myndigheterna har gjort en kartläggning av sina respektive uppdrag, verktyg och befogenheter som ingår i det fortsatta arbetet för arbetsgruppen för metodstöd. Arbetsgruppen för analys har tagit fram kriterier för myndighetsgemensam kontroll och arbetar även bl.a. med att ta fram en metod för uppföljning av myndigheternas gemensamma operativa arbete för att visa på de effekter som nås. I arbetsgruppen för informationsutbyte har myndigheterna tagit fram en gemensam rapport gällande vilka möjligheter som finns till informationsutbyte, inom ramen för gällande sekretesslagstiftning, bilaga 2. Detta deluppdrag avslutades vid årsskiftet och ligger nu som grund för det fortsatta arbetet med att arbeta fram metodstöd.

Samtliga myndigheter deltar i de olika arbetsgrupperna samt samordningsgruppen. Undantag är Migrationsverket och Ekobrottsmyndigheten som för tillfället inte har någon representant i arbetsgruppen Analys.

Arbetsmiljöverket byggde under det tidigare regeringsuppdraget upp fem regionala team för att förstärka kontrollen av företag som medvetet bryter mot lagar och regler för att vinna konkurrensfördelar. Dessa team har fortsatt att utöva tillsyn även under utvecklingen av det nu aktuella regeringsuppdraget och har huvudsakligen bestått av representanter från Arbetsmiljöverket, Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Migrationsverket. Även Skatteverket har deltagit till viss del vilket medfört mervärde i arbetet. Arbetsförmedlingen har deltagit i ett regionalt team (region syd). Utöver de myndigheter som ursprungligen ingick i uppdraget har även t.ex. Tullverket, Kustbevakningen, Transportstyrelsen och kommuner deltagit.

Avsikten är att alla myndigheter som ingår i metodutvecklingsuppdraget ska ingå i dessa regionala team, som dock får en något annorlunda roll nu än tidigare och benämns regionala myndighetsgrupper för samordning från och med 2019. Samtliga myndigheter har startat arbetet internt och utsett kontaktpersoner samt kontaktpunkter för samverkan.

Den 16 januari 2019 genomförde Arbetsmiljöverket ett avstämningsmöte tillsammans med generaldirektörer och andra representanter för de samverkande myndigheterna.

Framgångsfaktorer för uppdraget

Samtliga myndigheter ser vinster med samverkan. Framgångsfaktorer för uppdraget är att alla myndigheter är delaktiga, att behövda resurser avsätts, att ledningen på respektive myndighet står bakom arbetet och bidrar till att det prioriteras. Andra framgångsfaktorer som har lyfts fram är

- gemensam styrning,
- gemensam lägesbild,
- tydligt metodstöd och kriterier,
- arbetssätt och rutiner,
- analys och uppföljning,
- effektutvärdering samt
- gemensamma uppföljningar som visar på samhällsnyttan.

Utmaningar för de kommande åren

Flera myndigheter lyfter fram svårigheterna avseende informationsutbyte som bl.a. kan innebära minskade möjligheter till gemensamt framtaget riskurval. Varje myndighet har sin kultur och sina huvuduppdrag där kopplingen är olika stark till detta uppdrag. En annan utmaning som återkommer är att säkerställa att det finns en resursmässig prioritering hos samtliga myndigheter för att möjliggöra det praktiska arbetet samt att hitta en organisation där styrning och ledning av det operativa arbetet blir tydligt och effektivt mot uppsatta mål även efter uppdragets slut. Det kan även uppstå utmaningar i samarbetet eftersom myndigheterna har olika geografiska indelningar.

Såväl Arbetsmiljöverket som Skatteverket lyfter fram att det finns risk för att metodutvecklingsuppdraget och samverkan i övrigt tappar fart på grund av utlokalisering till Mölndal eftersom det kan finnas risk för ställtid innan den nya organisationen är på plats och fungerar.

Det är också viktigt att klargöra avgränsningar till andra pågående regeringsuppdrag, som t.ex. uppdraget att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet³. Organiserad brottslighet förekommer i hela arbetslivet vilket innebär att parallella kontroller kan komma att genomföras mot samma företag men genom olika regeringsuppdrag. En utmaning för myndigheterna är att hitta arbetsmetoder för att säkra angränsande uppdrag och dess resurser. Det är

³ Ju2008/5776PO samt Ju2015/09350/PO

också viktigt att hitta metoder för att säkra informationsutbytet mellan uppdragen för att säkerställa att insatserna inte kolliderar med varandra eller motverkar varandras syften.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Erna Zelmin-Ekenhem. I den slutliga handläggningen har även stf. generaldirektören Håkan Olsson, avdelningschefen Boel Callermo samt handläggaren Kicki Höök deltagit. Föredragande har varit juristen Maria Nyman.

Erna Zelmin-Ekenhem

Maria Nyman

Bilagor

1. Myndighetsövergripande struktur
2. Stöd till informationsutbyte mellan vissa myndigheter – rättsliga ramar

Kopia skickad till:

Finansdepartementet

Justitiedepartementet

Socialdepartementet

Arbetsförmedlingen

Ekobrottsmyndigheten

Försäkringskassan

Jämställdhetsmyndigheten

Migrationsverket

Polismyndigheten

Skatteverket

Martine Syrjänen Ståhlberg, Unionen

Annica Hedbrant, Unionen

Ulrika Hagström, TCO

My Billstam, LO

Carola Löfstrand, LO

Karin Fristedt, SACO

Daniel Hjalmarsson, SACO

Amelie Berg, Svenskt Näringsliv

Bodil Mellblom, Svenskt Näringsliv

Anna Bergsten, Svenskt Näringsliv

Hanna Larsson, Arbetsgivarverket

Tarja Nevala, Arbetsgivarverket

Anders Westlund, SKL

Gunnar Sundqvist, SKL

Kerstin Wrисemo, Arbetsgivaralliansen och Arbetsgivarförbundet KFO

Daniel Gullstrand, PTK

Stöd till informationsutbyte mellan vissa myndigheter – rättsliga ramar

Innehållsförteckning

1. Uppdraget	3
1.1 Stödets innehåll.....	3
1.2 Avgränsningar	3
1.2 Medskick till den fortsatta metodutvecklingen avseende rutiner m.m.....	4
1.3 Rättsliga förutsättningar för informationsutbyte mellan myndigheterna inom ramen för sekretesslagstiftning.....	4
2. Arbetsförmedlingen	5
2.1 Arbetsförmedlingens uppdrag	5
2.2. Verktyg och befogenheter avseende kontroll.....	5
2.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter	10
3. Arbetsmiljöverket	11
3.1 Arbetsmiljöverkets uppdrag	11
3.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll.....	11
3.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter	13
4. Ekobrottsmyndigheten	15
4.1 Ekobrottsmyndighetens uppdrag	15
4.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll.....	15
4.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter	16
5. Försäkringskassan	17
5.1 Försäkringskassans uppdrag	17
5.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll.....	17
5.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter	19
6. Jämställdhetsmyndigheten	23
6.1 Jämställdhetsmyndighetens uppdrag	23
6.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll.....	24
6.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter	24
7. Migrationsverket	25
7.1 Migrationsverkets uppdrag	25
7.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll.....	25
7.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter	26
8. Polismyndigheten	29
8.1 Polismyndighetens uppdrag.....	29
8.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll.....	29
8.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter	30
9. Skatteverket	30
9.1 Skatteverkets uppdrag	30
9.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll.....	31
9.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter	38

1. Uppdraget

Enligt regeringsuppdrag¹ ska Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten, Arbetsförmedlingen och Skatteverket utveckla ändamålsenliga och effektiva metoder för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet.

I uppdraget ingår bl.a. att ta fram ett stöd till myndigheterna gällande möjligheter till informationsutbyte, inom ramen för gällande sekretesslagstiftning. Detta uppdrag har nu genomförts i ett deluppdrag med representanter från alla myndigheterna. Arbetsmiljöverket har varit samordnande. Ramarna för uppdraget har varit att beskriva arbetsgruppens tolkning av de rättsliga förutsättningarna för informationsutbyte mellan samverkande myndigheter och utgör även ett stöd till deluppdragets metodstöd arbete att ta fram gemensamma rutiner m.m. för att säkerställa samverkan inom ramen för regeringsuppdraget.

1.1 Stödets innehåll

Detta dokument är indelat i åtta avsnitt som innehåller kortfattade beskrivningar av varje myndighets uppdrag i de delar som avser myndighetskontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet, samt varje myndighets bedömning gällande de möjligheter som finns att lämna ut information till samverkande myndigheter.

1.2 Avgränsningar

Detta dokument beskriver bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400; OSL) som påverkar möjligheten till informationsutbyte mellan myndigheterna.

Utöver sekretessregler påverkas möjligheterna till informationsutbyte av gällande dataskyddslagstiftning, i första hand EU:s dataskyddsförordning 2016/679.

När rutiner om informationsutbyte mellan myndigheterna utarbetas behöver därför även dataskyddslagstiftningen beaktas. Dessa regler behandlas dock inte i detta dokument. I dataskyddslagstiftningen finns bestämmelser som bl.a. syftar till att skydda enskildas personliga integritet mot olika typer av kränkningar. Den reglerar hur personuppgifter får hanteras. Enligt dataskyddslagstiftningen måste myndighets behandling av personuppgifter uppfylla vissa grundläggande principer. En princip är att en personuppgift endast får behandlas om det finns rättslig grund för behandlingen. Vidare får en personuppgift som samlats in för ett visst angivet ändamål (och ändamålen med en insamling ska vara formulerade i förväg) inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med insamlingsändamålet. Dataskyddslagstiftningen kan bl.a. begränsa en myndighet att på eget initiativ lämna personuppgifter till en annan myndighet.

Utöver vad som ovan nämnts behöver vid informationsutbytet mellan myndigheterna även rutiner utarbetas med hänsyn till gängse förvaltningsrättsliga principer.

¹ Regeringsbeslut den 18 december 2017 (A2017/02422/ARM och 2017/00678/ARM)

1.2 Medskick till den fortsatta metodutvecklingen avseende rutiner m.m.

Det ingår i deluppdraget metodstöd att säkerställa att de rutiner m.m. som tas fram med stöd av dokumentet är rättsligt förankrade hos respektive myndighet. Exempelvis;

- att hänsyn tas till dataskyddsregler om personuppgiftsbehandling vid framtagandet av gemensamma rutiner för utbyte av information
- att rutinerna anger i vilken omfattning uppgifter, som kommit till myndighetens kännedom men som kan falla utanför myndighetens direkta verksamhetsområde, kan lämnas till andra myndigheter. Det är också viktigt att se över behovet av att dokumentera, och eventuellt kommunicera med berörd tredje person t.ex. arbetsgivaren, om utbyte av sådana uppgifter

1.3 Rättsliga förutsättningar för informationsutbyte mellan myndigheterna inom ramen för sekretesslagstiftning

Sekretess gäller enligt 8 kap. 1 § OSL som utgångspunkt mellan myndigheter. Detta innebär att sekretessbelagda uppgifter inte kan lämnas till andra myndigheter såvida det inte finns en sekretessbrytande bestämmelse som öppnar för en sådan möjlighet. Det skiljer sig åt mellan myndigheter vilka sekretessbrytande regler i OSL som är tillämplbara, men 10 kap. 2 och 27 §§ OSL innehåller sekretessbrytande regler som är gemensamma för alla myndigheter.

Myndigheter kan efter en individuell prövning, självmant eller på begäran, lämna ut uppgifter till en annan myndighet enligt den s.k. generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL. Det är varje myndighet som har att tolka hur generalklausulen ska tillämpas i varje enskilt fall inom dess verksamhetsområde, men bestämmelsen ska endast användas i de fall där det är *uppenbart* att intresset av ett utlämnande har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. Klart är även att man endast kan hänvisa till generalklausulen i enstaka ärenden och inte generellt vid samverkan. Viktigt är att beakta JO-ärendet 2187-2012 där JO väger in den mottagande myndighetens egen möjlighet att lösa sin arbetsuppgift utan att få den aktuella informationen.

Sekretess hindrar enligt 10 kap. 2 § OSL inte att en uppgift lämnas till en enskild eller till en annan myndighet om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. Syftet med bestämmelsen är alltså att förhindra att sekretessregleringen gör det omöjligt för en myndighet och dess personal att sköta de uppgifter som åvilar myndigheten. Det är således det intresse som den utlämnande myndigheten har av att lämna uppgiften som är avgörande, inte vilket intresse den mottagande myndigheten har av att få uppgiften. Bestämmelsen ska tillämpas restriktivt men bör exempelvis kunna användas om en åklagare i en pågående förundersökning gör bedömningen att det krävs en fiskal utredning för att kunna komma vidare i sin förundersökning.

Nedan följer en beskrivning av respektive myndighets uppdrag, verktyg och befogenheter avseende kontroll och utlämnande av information till samverkande myndigheter inom ramen för gällande sekretesslagstiftning. Myndigheterna redovisas i alfabetisk ordning enligt följande.

2. Arbetsförmedlingen

2.1 Arbetsförmedlingens uppdrag

Arbetsförmedlingen förvaltar välfärdssystemen Arbetsgivarstöd i form av Lönebidrag (inklusive offentligt skyddad anställning, trygghetsanställning och utvecklingsanställning) och Särskilt anställningsstöd, Nystartsjobb, Utvecklingsersättning, Aktivitetsstöd och Arbetslöshetsersättning. Utvecklingsersättning och aktivitetsstöd utbetalas av Försäkringskassan. Arbetslöshetsersättning hanteras av Arbetslöshetskassorna.

Enligt 4 § punkten 7 förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen ska Arbetsförmedlingen säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs och motverka bidragsbrott samt i detta arbete samverka med berörda parter.

Med kontroll avses både förebyggande och upptäckande åtgärder som syftar till att minska bl.a. risker för felaktiga beslut och utbetalningar.

2.2. Verktyg och befogenheter avseende kontroll

Inför beslut

Arbetsgivarkontroll

Inför alla beslut om anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program eller en insats som är förlagd till en arbetsplats är Arbetsförmedlingen skyldig att utföra kontroller för att säkerställa att stöd utgår på korrekta grunder och till rätt mottagare.

Arbetsgivarkontrollen är ett verktyg som ger information för att bedöma om villkoren för respektive program eller arbetsgivarstöd är uppfyllda. Villkoren är förordningsstyrda, se 9 a § förordning om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (2000:628) och även bl.a. 8 § förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb, 18 a § förordning (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar.

Arbetsplatsbesök (avseende lönebidrag)

Inför beslut om lönebidrag ska Arbetsförmedlingen göra ett arbetsplatsbesök. Vid besöket genomförs en arbetsanalys där arbetssökandes arbetsförutsättningar och funktionsnedsättning relateras till arbetsplatsens och arbetsuppgifternas krav.

Kontrollerna görs innan beslut fattas om anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program eller en insats som är förlagd till en arbetsplats och under den tid som beslutet löper. Det finns inte något krav på föransökan men detta görs dock i praktiken av resursskäl. Detta beror bl.a. på att ett besök har två syften; dels att följa upp deltagarens utveckling, dels hur anordnaren fungerar.

Efter beslut

Arbetsförmedlingen får granska de verksamheter som erhållit stöd. Den arbetsgivare eller anordnare av ett arbetsmarknadspolitiskt program som mottagit stöd ska ge Arbetsförmedlingen *eller den myndighet som Arbetsförmedlingen utser tillfälle* att granska den verksamhet som bedrivs och lämna de uppgifter som behövs för att granskningen ska kunna genomföras, se 6 § lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program.

Kontrollbesök vid misstanke om bedrägeri

Enligt Arbetsförmedlingens interna instruktioner, AFII 17/2012, kan ekonomiavdelningen initiera kontrollbesök vid misstanke om bedrägeri. Kontrollbesöket syftar till att kontrollera uppgifter som styrker rätten till förmånen.

Kontrollbesöket vid misstanke om bedrägeri innebär att Arbetsförmedlingen besöker en arbetsplats där arbetsgivaren får någon ekonomisk förmån från Arbetsförmedlingen. Kontrollbesök kompletterar de arbetsplatsbesök som Arbetsförmedlingen genomför löpande i den ordinarie verksamheten. Ett kontrollbesök minskar inte behovet av ordinarie arbetsplatsbesök.

- Ingen annan än utredaren ska initiera besöket.
- Kontrollbesöket ska alltid genomföras av minst två personer tillsammans. Om anställda vid någon annan myndighet deltar i kontrollbesöket räcker det om minst en person deltar från Arbetsförmedlingen.
- Följande funktioner på Arbetsförmedlingen kan genomföra besöket:
 - a. Handläggare eller chef på det lokala arbetsförmedlingskontor där det felaktigt utbetalda beslutet finns
 - b. Marknadsområdets kontaktperson mot felaktiga utbetalningar
 - c. Marknadsområdets verksamhetscontroller
 - d. Utredaren
- De som genomför kontrollbesöket ska presentera sig som anställda vid Arbetsförmedlingen och visa sina identitetskort.
- Företrädaren (för en arbetsgivare) ska informeras om att syftet med kontrollbesöket är att kontrollera uppgifter som styrker rätten till de förmåner som arbetsgivaren får från Arbetsförmedlingen.
- Skriftligt besked om att rätten till förmånen kommer att prövas ska skickas som rekommenderat brev med mottagarkvittens. Beskedet ska dokumenteras i ärendet i diariet.
- De som genomför kontrollbesöket ska begära kopior på alla relevanta handlingar som arbetsgivaren inte redan har skickat in.
- De som genomför kontrollbesöket ska dokumentera besöket. Av dokumentationen ska det framgå:
 - a. Vilka personer som har träffats
 - b. Vilka uppgifter som har inhämtats och vilka underlag som har samlats in
 - c. Vilken information som har lämnats till arbetsgivaren
 - d. Övriga observationer

Existerande samverkan vid misstanke

Ibland uppstår behov i en utredning av att inhämta uppgifter om den misstänkte ersättningsmottagaren från andra myndigheter. Myndigheter lämnar sådana uppgifter efter sekretessprövning. Ibland framkommer information under utredning inför polisanmälan som ger upphov till misstanke om att ersättningsmottagaren kan ha begått brott avseende ekonomiska ersättningar från flera myndigheter. Utredaren ska i sådana fall kontakta berörda myndigheter för att utforska möjligheten att göra en gemensam utredning. Ibland kan uppgifter från andra myndigheter vara tillräckliga underlag för Arbetsförmedlingens polisanmälan, vilket gör kontrollbesöket överflödigt. Innan utredaren på ekonomiavdelningen tar initiativ till kontrollbesöket bör utredaren därför kontakta andra myndigheter som kan ha relevanta uppgifter om arbetsgivaren. Utredaren bör vanligtvis ställa frågor om arbetsgivaren till Skatteverket och Kronofogdemyndigheten, men andra myndigheter kan vara aktuella i enskilda fall. Andra myndigheter lämnar uppgifter efter sekretessprövning.

Om utredaren misstänker att andra myndigheter än Arbetsförmedlingen också kan ha anledning att granska arbetsgivaren bör utredaren kontakta berörda myndigheter för att utforska möjligheten att göra kontrollbesöket tillsammans. Exempel på sådana myndigheter kan vara Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten och Skatteverket.

I de fall Arbetsförmedlingen kontaktar andra myndigheter enligt ovan sker detta med tillämpning av generalklausulen i 10 kap. 27 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400; OSL).

Syftet med Arbetsgivarkontrollen

Syftet med arbetsgivarkontrollen är en korrekt och enhetlig ärendehandläggning, att undvika felaktiga utbetalningar, förhindra bidragsbrott och att personer med näringsförbud erhåller stöd eller anlitas som anordnare. Arbetsgivarkontrollen kan också ge ett ekonomiskt underlag som stöd inför en bedömning av verksamhetens seriositet och skötsamhet. Den ger dessutom information som kan ligga till grund för den arbetsmarknadspolitiska bedömningen, och om det är lämpligt med stöd eller anvisning.

Kontrollernas syfte är att säkerställa att ingen arbetsgivare eller anordnare har:

- Näringsförbud - ingen person med väsentligt inflytande i företaget får ha näringsförbud.
- Skatteskuld som gått till indrivning hos Kronofogdemyndigheten - inga skatteskulder får finnas hos Kronofogdemyndigheten för indrivning.
- Betalningsanmärkningar som inte är obetydliga - betalningsanmärkningar som Arbetsförmedlingen inte kan bedöma som obetydliga.

Arbetsförmedlingens kontrollmandat

Arbetsförmedlingen får granska de verksamheter som erhållit stöd och kontrollmandatet sträcker sig ganska långt då regeln är formulerad på följande sätt "lämna de uppgifter som behövs" för att granskningen ska kunna genomföras, se 6 § lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program.

Arbetsförmedlingen använder sig av *kreditupplysning* som ett underlag för kontroll. I samband med kontroller kan Arbetsförmedlingen behöva ta in underlag från arbetsgivare eller anordnare för att kontrollera att ingen person med väsentligt inflytande i verksamheten har

näringsförbud eller att *stöd* utgår för någon med väsentligt inflytande. Arbetsförmedlingen behöver också ta hänsyn till om stöd kan utgå till *familjemedlem*. För att säkerställa att behörig person undertecknar överenskommelsen och för att säkerställa att den arbetsgivare/anordnare som rekviderar statligt stöd är behörig kan *legitimationskontroll* behöva göras. När Arbetsförmedlingen tar kreditupplysning *sker ingen notering* om utförd kreditupplysning, som kan påverka kreditvärdigheten hos ett företag eller privatperson. För att få ett så brett underlag som möjligt inför beslut om anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program som är förlagd till en arbetsplats sker även *samråd med facklig part* inför varje beslut. Samråd sker med den sammanslutning av arbetstagare som är part i lokal förhandling med arbetsgivaren, eller borde ha varit om inget kollektivavtal finns.

Exempel på uppgifter som kan ligga till grund för att styrka rätten till ersättning:

- Anställningsavtal.
- Överenskommelse mellan arbetsgivare och Arbetsförmedlingen vid beslut om arbetsgivarstöd.
- Någon form av intern tidredovisning (till exempel flexsystem, körjournal, etc.).
- Utdrag ur personalsystem om sjukdom, ledighet och övrig frånvaro.
- Lönespecifikationer, utdrag ur lönesystem och bankkontoutdrag som visar löneutbetalningar.
- Ett utdrag från Skatteverket som visar redovisning av arbetsgivaravgifter (helst "Sammanställning AG", annars skattekontoutdrag).
- Bokföring av löner och arbetsgivaravgifter.

Uppgifter som kan begäras in från tillsyns/kontrollobjektet

- Pågående skulder till det allmänna som inte är skatteskuld.
- Pågående skulder till enskild. Pågående skulder till det allmänna som kan vara skatteskuld. Om betalningsanmärkningarna är betydande kan Arbetsförmedlingen inte anvisa eller besluta om stöd. Om de är obetydliga behöver ytterligare kontroll göras för att utreda om skulden är skatteskuld genom att kontakta Kronofogdemyndigheten. Arbetsförmedlingen kan inte anvisa eller besluta om stöd om skatteskuld finns.
- Om företagaren har genomgått konkurs de senaste 18 månaderna.
- Om det pågår en företagsrekonstruktion. En näringsidkare som har betalningssvårigheter kan enligt bestämmelse i lagen om företagsrekonstruktion efter beslut i domstol få tillstånd till ett särskilt förfarande för att rekonstruera sin verksamhet. Om betalningsanmärkningarna är betydande kan Arbetsförmedlingen inte anvisa eller besluta om stöd.
- Om det finns ett beslut om skuldsanering. Särskild bedömning måste göras om betalningsanmärkningar som gett upphov till skulden kan anses som obetydliga. Betalningsanmärkningarna kan i dessa fall vara betydande.
- Om innehavaren är yngre än 18 år. För enskild firma visas utslag kontroll när ägaren är yngre än 18 år. Kontroll bör göras om vem förmyndaren är.
- Om företagsadressen har ändrats. Kontroll bör göras på företagets adress och var aktiviteten/arbetsplatsen är förlagd.
- Om företaget har postbox-adress i storstad (Stockholm, Göteborg, Malmö). Kontroll bör göras om anledning till detta, var ska insatsen förläggas och vart ska eventuellt arbetsplatsbesök ske.

- Om organisationsnumret saknar adress. Kontroll bör göras om var insatsen ska förläggas och var eventuellt arbetsplatsbesök ska ske samt vart ska post skickas.
- Om företagaren har Poste Restante adress. Kontroll bör göras om var insatsen ska förläggas och var eventuellt arbetsplatsbesök ska ske samt var post ska skickas.
- Om företagaren har skyddad identitet. Kontroll bör göras för att fastställa personuppgifter.
- Om företagarens ID-handling är anmäld saknad. Kontroll bör göras för att säkerställa identiteten.

Lagstöd för kontroll/tillsyn

Av 6 § lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program framgår att den arbetsgivare eller anordnare av ett arbetsmarknadspolitiskt program som mottagit stöd ska ge Arbetsförmedlingen eller den myndighet som Arbetsförmedlingen utser tillfälle att granska den verksamhet som bedrivs och lämna de uppgifter som behövs för att granskningen skall kunna genomföras.

Arbetsförmedlingen kan återkräva de ersättningar som myndigheten beslutat om, till exempel arbetsgivarstöd, flyttningsbidrag och etableringsersättning. Bestämmelserna om återkrav återfinns i den förordning som reglerar den aktuella ersättningen. Nästan alla bestämmelser är formulerade på likartat sätt, se exempel på tillämpliga förordningar nedan:

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Förordning (2017:630) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Förordning (2018:43) om stöd för nystartsjobb

Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen

Förordning (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Förordning (2018:42) om särskilt anställningsstöd

Förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Av förordningen framgår att Arbetsförmedlingen har uppgiftsskyldighet till bl.a.

Försäkringskassan.

Genom ökat informationsutbyte mellan myndigheter går det att minska mängden felaktiga utbetalningar. Bidragsbrottslagen (2007:612) och lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen är båda led i arbetet för att minska mängden felaktiga utbetalningar.

Bidragsbrottslagen och lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar inom välfärdssystemen berör sju utbetalande myndigheter och organisationer och syftar till att minska deras andel felaktiga utbetalningar. Lagen om underrättelseskyldighet kräver att myndigheter och organisationer underrättar varandra när det finns anledning att anta att det någonstans fattats felaktiga beslut om utbetalningar. Lagen om underrättelseskyldighet är sekretessbrytande. Nödvändiga sekretessbelagda uppgifter får lämnas ut för att hjälpa mottagande myndighet att identifiera den felaktiga utbetalningen.

2.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter

Sekretesslagstiftning

Sekretess inom Arbetsförmedlingen regleras framför allt i 28 kap. OSL. Av 28 kap. 11 § framgår att sekretess gäller i (bland annat) ärende om arbetsförmedling för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Sekretessen gäller inte för beslut.

Av 28 kap. 12 § OSL följer att sekretess gäller i ärende om arbetsförmedling och ärende enligt lagstiftningen om anställningsfrämjande åtgärder för uppgift om en enskilds affärs- eller driftsförhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada. Även beslut i arbetsgivarens ärende omfattas av sekretess. Uppgift om att ett företag har beviljats olika former av stöd, som anställningsstöd, lönebidrag eller nystartsjobb, i vilken omfattning och med vilket belopp, omfattas således av sekretess.

Arbetsförmedlingen kan i vissa fall lämna ut uppgifter till andra myndigheter, antingen på eget initiativ eller på begäran. Som exempel kan nämnas att Arbetsförmedlingen enligt 9 kap. 1 § förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser till Försäkringskassan ska lämna de uppgifter som har betydelse för ett ärende hos Försäkringskassan om aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning.

Om någon uppgiftsskyldighet inte framgår av lag eller förordning får istället en prövning göras enligt generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL innan uppgifter lämnas till en annan myndighet, vare sig det är på Arbetsförmedlingens initiativ eller på begäran.

Information som kan lämnas ut till samverkande myndigheter

Om en polisanmälan om bedrägeri upprättas av Arbetsförmedlingen lämnas de uppgifter som är relevanta för anmälan där.

Åklagare eller polis kan begära ut uppgifter om t.ex. återkrav. Dessa lämnas ut under förutsättning att det finns anledning att bryta sekretessen, såsom att förundersökning har inletts.

Beslut om återkrav kan vid begäran lämnas ut till Skatteverket. Motiveringen till beslutet lämnas dock inte ut.

Med hänsyn till den ovan nämnda sekretess som gäller för enskilda inom Arbetsförmedlingens ärenden har Arbetsförmedlingen en begränsad möjlighet att lämna överskottsinformation till andra myndigheter.

Uppgift om t.ex. vilka företag som har lönebidragsanställningar omfattas av sekretess enligt 28 kap. 12 § OSL. Även beslutet omfattas av sekretess. Om någon uppgiftsskyldighet inte föreligger får en prövning göras enligt generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL. Prövningen görs i varje enskilt fall. Detsamma gäller även vid begäran om att ta del av övriga uppgifter gällande arbetsgivare som uppbär stöd från Arbetsförmedlingen när det inte finns någon uppgiftsskyldighet för Arbetsförmedlingen.

I dagsläget omfattas inte arbetsgivare som erhåller bidrag från Arbetsförmedlingen av bidragsbrottslagen (2007:612) och lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Lagändringar, som innebär att exempelvis arbetsgivare

som erhåller lönebidrag från Arbetsförmedlingen omfattas, är föreslagna och träder förhoppningsvis i kraft i juli 2019 (jfr SOU 2018:14).

3. Arbetsmiljöverket

3.1 Arbetsmiljöverkets uppdrag

Arbetsmiljöverket är en statlig myndighet vars huvudsakliga uppdrag är att se till att lagar om arbetsmiljö- och arbetstider följs av företag och organisationer. Myndigheten har också omfattande bemyndiganden att komplettera lagar och förordningar på området med myndighetsföreskrifter.

Arbetsmiljöverket bedriver också marknadskontroll över ett antal produkttyper. Marknadskontroll innebär kontroll av att produkter som släpps ut på marknaden är CE-märkta och att de uppfyller grundläggande hälso-, miljö- och säkerhetskrav. Vid bristande efterlevnad av regler kan Arbetsmiljöverket besluta om olika typer av sanktioner mot den som ansvarar för produkten.

Arbetsmiljöverket är också behörig myndighet, liksom förbindelsekontor i Sverige, enligt utstationeringslagen. I uppdraget ingår att samarbeta med förbindelsekontor i andra länder och att föra ett nationellt register över utstationering. Utländsk arbetsgivare som skickar arbetstagare för tillfälligt arbete i Sverige är skyldiga att anmäla utstationeringen till Arbetsmiljöverket. Vissa av uppgifterna, såsom uppgift om den utländska arbetsgivaren och plats där den utstationerade arbetstagaren arbetar, är sökbara via verkets offentliga utstationeringsregister på www.av.se.

En central del av Arbetsmiljöverkets verksamhet består i att inspektera arbetsställen dvs. besöka arbetsplatser för att kontrollera efterlevnaden av arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftningen, produktregler samt regler om utstationering. Notera att Arbetsmiljöverket inte kontrollerar arbetstagares löner, utan detta är en fråga för arbetsmarknadens parter i mån av kollektivavtal.

Utöver dessa uppgifter har Arbetsmiljöverket ett antal ytterligare uppdrag. Bland annat är myndigheten ansvarig för delar av den officiella statistiken.

3.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll

Verktyg och befogenheter i tillsynen med stöd av arbetsmiljölagen

I 7 kap. arbetsmiljölagen (1977:1160; AML) anges att Arbetsmiljöverket utövar tillsyn över att AML och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen följs. Arbetsmiljöverket får gentemot den som har skyddsansvar besluta de förelägganden eller förbud som behövs för att lagen med dess föreskrifter ska följas. Sådana beslut förenas oftast med ett vite. Arbetsmiljöverket kan också förelägga om sanktionsavgift i det fall överträdelse sker av bestämmelser i föreskrifterna som är avgiftssanktionerade.

Arbetsgivaren har det mest omfattande ansvaret enligt AML, men reglerna gäller delvis även för andra aktörer såsom ensamföretagare, byggherrar, tillverkare och projektörer. Därtill kommer att arbetsgivarbegreppet ges en vid tolkning i AML, vilket kan innebära att en s.k.

osjälvständig uppdragstagare/ ensamföretagare kan komma att betraktas som en arbetstagare under vissa förutsättningar.

Arbetsmiljöverket har rätt att erhålla de upplysningar, handlingar och prov samt påkalla de undersökningar som behövs för tillsyn enligt AML (7 kap. 3 §). Myndigheten kan vända sig mot arbetsgivare eller annan som har skyddsansvar enligt lagen, så länge upplysningarna behövs för tillsyn enligt lagen. Inom denna ram finns det inga begränsningar i bestämmelsen om vilka upplysningar som kan inhämtas. Att hämta in upplysningar eller uppgifter enbart på begäran från andra myndigheter faller inte inom ramen för sådant som Arbetsmiljöverket har rätt att begära in med stöd av arbetsmiljölagen.

I AML finns en särskild angiven upplysningsplikt för vissa grupper (7 kap. 4 §). Av bestämmelsen framgår att:

- Den som i sin verksamhet använder en viss produkt eller har uppdragit åt annan att utföra ett visst arbete är skyldig att på Arbetsmiljöverkets begäran lämna upplysning om vem som har levererat produkten eller utför arbetet
- Den som har överlåtit eller upplåtit en teknisk anordning eller överlåtit ett ämne, som kan föranleda ohälsa eller olycksfall, är skyldig att på Arbetsmiljöverkets begäran lämna tillgängliga upplysningar om till vilka produkten har överlåtit eller upplåtits

För tillsyn enligt AML ska tillsynsmyndighet ges tillträde till arbetsställe och får där göra undersökningar och ta prov (7 kap. 5 §). Vad som är ett arbetsställe är inte definierat i lagen, utan får avgöras med hänsyn till tillsynsbehovet i det enskilda fallet.

Inspektioners genomförande

Inspektionerna som genomförs på ett arbetsställe kan antingen vara anmälda till företaget i fråga i förväg, eller så genomförs en inspektion oanmält. På vilket sätt inspektionen lämpligen planeras och genomförs anpassas efter det företag eller den arbetsplats det rör sig om. Arbetsmiljöverkets möjlighet att utöva tillsyn genom inspektion i enskilt hem/hushåll är dock mer begränsad. För detta krävs att det finns särskild anledning till det eller att det sker på begäran av arbetsgivare eller arbetstagare som berörs, se 15 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166).

Arbetsmiljöverket kan utreda och undersöka arbetsförhållanden på en arbetsplats på flera sätt. En metod för att dokumentera arbetsmiljöbrister är fotografering. Fotografering kan ske av exempelvis miljöer, maskiner och arbetstagare som utför arbete där arbetsmiljörisker förekommer. Det kan handla om arbetstagare som befinner sig på tak med fallrisk där det saknas adekvata skyddsåtgärder. Arbetsmiljöverket har rätt att fotografera på arbetsställen så länge det sker i tillsynssyfte. I Arbetsmiljöverkets rutiner för inspektion finns ytterligare beskrivning av viktiga frågor att tänka på vid fotografering.

Handräckning

Det åligger polismyndighet att lämna den handräckning som behövs för utövande av tillsyn enligt AML (7 kap. 5 §). Anledningen kan vara att polisnärvaro anses nödvändig för att förebygga att inspektör utsätts för hot eller våld eller för att säkerställa att kontroll över regelefterlevnad kan genomföras av Arbetsmiljöverket. Det kan t.ex. finnas misstanke om att personer vid besöksstället kan försöka försvåra genomförande av inspektionen på olika sätt.

Verktyg och befogenheter i tillsynen med stöd av arbetstidslagen respektive utstationeringslagen
Arbetstidslagen (1982:673) innehåller detaljerade regler om arbets- och vilotider. Lagen är, till skillnad från arbetsmiljölagen, endast riktad mot arbetsgivaren. Arbetsmiljöverkets tillsyn när det gäller arbetstidslagen begränsas av om någon regel har ersatts av en kollektivavtalsbestämmelse.

Motsvarande bestämmelser om tillträdesrätt, rätt att erhålla de upplysningar som behövs, polishandräckning samt Arbetsmiljöverkets befogenhet att meddela föreläggande och förbud finns även i arbetstidslagen när det gäller tillsyn enligt den lagen. Även i denna lag finns bestämmelser som är förenat med sanktionsavgift.

Motsvarande regler saknas i utstationeringslagen (1999:678). Arbetsmiljöverkets beslutsbefogenheter är begränsad till att kunna förelägga den utstationerande arbetsgivaren sanktionsavgift och/eller att vidta rättelse i frågor som gäller skyldigheten att anmäla utstationering till Arbetsmiljöverket.

3.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter

Sekretesslagstiftning

Hos Arbetsmiljöverket kan ett stort antal bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400; OSL) aktualiseras. När det gäller uppgifter som inhämtas i samband med inspektioner gäller sekretess i första hand för följande uppgiftstyper:

- Uppgift om planläggning eller annan förberedelse för inspektion (17 kap. 1 §)
- Uppgift rörande förundersökning i brottmål (18 kap. 1 resp. 3 §)
- Uppgift som lämnar upplysning om säkerhets- och bevakningsåtgärd (18 kap. 8 §)
- Uppgift om enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden (28 kap. 14 §)
- Arbetstagares anmälan (28 kap. 14 §)
- Uppgift om enskilds affärs- och driftförhållanden (28 kap. 15 §)

Vanliga exempel på uppgifter som inte kan lämnas ut

För en arbetstagares anmälan om missförhållande i arbetet hos sin arbetsgivare gäller absolut sekretess och uppgifter om sådan anmälan kan inte lämnas ut.

Uppgifter som gäller säkerhetsåtgärder för en viss verksamhet, t.ex. en angiven arbetsgivares säkerhetsrutiner kring hur kontanter hanteras eller överlämnas till vaktbolag eller andra typer av säkerhetsåtgärder rörande exempelvis en byggnad, kan inte lämnas ut.

Uppgifter som röjer en identifierbar fysisk persons sjukdom, funktionsnedsättning eller annat hälsotillstånd samt andra uppgifter om personliga förhållanden, t.ex. uppgifter om kränkande särbehandling som kan kopplas till en angiven person, kan inte lämnas ut.

Uppgifter om en enskild näringsidkares affärs- och driftförhållanden kan inte lämnas ut om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs, t.ex. affärshemligheter och teknisk dokumentation.

När det gäller uppgifter hänförliga till en pågående förundersökning eller uppgifter som med fog kan antas komma att ingå i en åtalsanmälan, bör Polismyndigheten rådfrågas i fall osäkerhet gäller kring om uppgifter kan lämnas ut till samverkande myndigheter.

Information som kan lämnas ut till samverkande myndigheter

Med de begränsningar som anges ovan, kan uppgifter lämnas ut till samverkande myndigheter enligt följande.

Generellt om inkomna tips samt förhandsanmälan om byggnation till Arbetsmiljöverket

Tips om förhållanden på en arbetsplats som kommit Arbetsmiljöverket till del från annan än arbetstagarare är i regel offentliga. Uppgifter ur sådan handling kan lämnas ut.

Det finns bestämmelse om att en byggherre som låter utföra ett byggnads- och anläggningsarbete av en viss större storlek ska lämna en förhandsanmälan till Arbetsmiljöverket innan arbetena påbörjas. En sådan anmälan innehåller uppgifter om byggarbetsplatsen, namn och adress på utsedda entreprenörer m.m. Sådan förhandsanmälan är i regel offentlig och uppgifterna ur en sådan handling kan lämnas ut.

Planering inför inspektion

Uppgifter som rör planeringen inför inspektion, t.ex. om det företag som ska bli föremål för inspektionen samt plats och tiden för inspektionen, kan Arbetsmiljöverket lämna ut till samverkande myndigheter.

Föranmälan inför inspektion

Det är vanligt att Arbetsmiljöverket föranmäler planerad inspektion till företag i förväg. Sådan föranmälan är i regel offentlig och uppgifterna ur en sådan handling kan lämnas ut.

Resultatet av inspektion

En inspektion resulterar ofta i att Arbetsmiljöverket ställer kvar på åtgärder på grundval av de brister som uppmärksammas under inspektionen och utifrån de upplysningar som inhämtats i övrigt i tillsynen. Sådana uppgifter kan finnas i ett inspektionsmeddelande (protokoll) eller i de underrättelser eller beslut om föreläggande och förbud som meddelas av Arbetsmiljöverket.

Sådana uppgifter är i regel offentliga och kan lämnas ut. Exempel på uppgifter är följande:

- Uppmärksammade arbetsförhållanden och brister i arbetsmiljön
- Överträdelse av arbetstidslagens regler
- Arbetsgivares/företagares namn och organisations-/personnummer
- Arbetsgivares/företagares adress
- Arbetsplatsens adress

En inspektörs iakttagelser om förhållandena på en arbetsplats och som kan vara relevanta för samverkande myndighets verksamhet, kan med beaktande av ovannämnda sekretessbegränsningar vidareförmedlas till den andra myndigheten. Exempelvis kan följande information vidareförmedlas inom ramen för denna samverkan:

- Dokumenterad information om omständigheter som indikerar att arbetskraften sover/bor på arbetsplatsen, vilket är av intresse för Jämställdhetsmyndigheten i arbetet mot människohandel och arbetskraftsexploatering
- Dokumenterad information att personer avvikit från arbetsplatsen i samband med inspektionen eller liknande, vilket är av intresse för Polismyndigheten
- Information om hot och våld upplevelser vid genomförande av en inspektion, vilket är av intresse för Polismyndigheten

4. Ekobrottsmyndigheten

4.1 Ekobrottsmyndighetens uppdrag

Ekobrottsmyndigheten är en åklagarmyndighet som ansvarar för att personer som begår vissa sorters ekonomisk brottslighet blir föremål för utredning och lagföring. Vidare ska Ekobrottsmyndigheten bedriva brottsförebyggande arbete som avser ekonomisk brottslighet. I uppdraget ingår att lämna information om brottslighet till andra myndigheter samt till kommuner, näringsliv, organisationer och allmänheten. Vid Ekobrottsmyndighetens polisoperativa enheter bedrivs underrättelseverksamhet. Ekobrottsmyndighetens uppgifter anges i förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten.

Vanligt förekommande brottsmisstankar som utreds vid Ekobrottsmyndigheten är bokföringsbrott, skattebrott, finansmarknadsbrott och penningtvättsbrottslighet i näringsverksamhet. I många ärenden har personer utnyttjat möjligheter att på ett brottsligt sätt berika sig genom skatteundandragande eller genom att på andra sätt tillgodogöra sig offentliga medel. Anmälningar om arbetsmiljöbrott handläggs vid Åklagarmyndigheten, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål.

Ekobrottsmyndigheten samverkar med andra myndigheter i olika operativa frågor, främst Åklagarmyndigheten, Skatteverket och Polismyndigheten. Myndighetssamverkan inom underrättelseverksamheten sker i första hand inom ramen för satsningen mot den organiserade brottsligheten genom regionala och nationella underrättelsecentra (RUC och NUC).

4.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll

När åklagare vid Ekobrottsmyndigheten inleder förundersökning aktualiseras rättgångsbalkens regelverk. Vid förundersökning kan straffprocessuella tvångsmedel och andra åtgärder vidtas. Uppgifter för att utreda misstankar om brott inhämtas exempelvis genom förhör, husrannsakan, beslag eller hemliga tvångsmedel. Inhämtningen av olika typer av finansiella uppgifter utgör ofta en viktig del i utredningsarbetet. Samtliga uppgifter av vikt för utredningen dokumenteras i ett förundersökningsprotokoll som utgör åklagarens beslutsunderlag i åtalsfrågan.

Den verksamhet som bedrivs vid Ekobrottsmyndighetens polisoperativa enheter består bland annat av att inhämta, analysera och dela underrättelseinformation samt att upprätta anmälningar om misstänkt brottslighet.

Särskilt om medverkan vid Arbetsmiljöverkets tillsyn på arbetsställen

Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande uppdrag omfattar inte närvaro vid tillsyn på arbetsställen enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) och en begäran om biträde vid handräckning enligt arbetsmiljölagen kan inte efterkommas av Ekobrottsmyndigheten.

Om det inom ramen för en förundersökning avseende ekonomisk brottslighet har fattats beslut om husrannsakan eller andra tvångsmedel, kan det finnas fördelar med att verkställandet av dessa görs i samverkan med andra myndigheter.

4.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter

Sekretesslagstiftning

Sekretess till skydd för den brottsbekämpande verksamheten

Vid förundersökning och underrättelseverksamhet som bedrivs vid Ekobrottsmyndigheten aktualiseras i normalfallet bestämmelserna i 18 kapitlet offentlighets- och sekretesslagen (2009:400; OSL). Sekretess vid förundersökning i brottmål regleras i 18 kap. 1 § OSL och sekretess vid underrättelseverksamhet i 18 kap. 2 § OSL.

Sekretess gäller för uppgift i förundersökning om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas, eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs. Förundersökningssekretess gäller från det att förundersökning har inletts, i pågående förundersökning samt även om förundersökning har lagts ned. Sekretess gäller även i normalfallet för brottsanmälningar oavsett om förundersökning har hunnit inledas eller inte.

Sekretessen gäller så länge det skulle innebära men för utredningen att röja uppgifter. När åtal väckts eller när strafföreläggande utfärdats upphör sekretessen normalt sett att gälla. Sekretess kan dock kvarstå avseende uppgifter av generell betydelse för brottsspaning och brottsutredning. Sekretess enligt 18 kap. 1 § OSL gäller med rakt skaderekvisit, vilket innebär att det råder en presumtion för offentlighet.

Innebörden av bestämmelsen i 18 kap. 2 § OSL avseende uppgifter inom underrättelseverksamheter är att sekretess gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas, eller den framtida verksamheten skadas. Bestämmelsen innebär att det råder en presumtion för sekretess.

Sekretess till skydd för enskild

I 35 kap. 1 § OSL anges att sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Sekretessen gäller för uppgifter som förekommer i Ekobrottsmyndighetens brottsbekämpande verksamhet som syftar till att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott. Bestämmelsen ställer upp ett omvänt skaderekvisit, vilket innebär att utgångspunkten är att sekretess ska gälla för uppgifterna.

De förundersökningar som handläggs vid Ekobrottsmyndigheten registreras i ett ärendehanteringssystem, Cåbra, som är ett särskilt ärenderegister för brottmål. Det föreligger sekretess för uppgift om vilka personer som förekommer i registret om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Sekretess gäller dock inte för sådana uppgifter som avses i 5 kap. 1 § OSL, exempelvis datum när handling kommit in samt diarienummer.

Sekretess kan under vissa omständigheter gälla i förhållande till den anmälan avser, vilket framgår av 35 kap. 2 § OSL.

Uppgifter och handlingar som inte omfattas av sekretess

Åklagarens beslut om att åtal ska väckas eller beslut om att förundersökning inte ska inledas alternativt läggas ned omfattas inte av sekretess. Sekretess gäller inte heller uppgifter i ärenden där strafföreläggande har utfärdats. När förundersökningen har avslutats och åtal har väckts är huvudregeln att de uppgifter som ingår i förundersökningsprotokollet är offentliga. Sekretess kan dock kvarstå även hos domstol i vissa fall (se t.ex. 35 kap. 12 § OSL).

Information som kan lämnas ut till samverkande myndigheter

I en förundersökning vid Ekobrottsmyndigheten inhämtas vanligtvis många olika sorters uppgifter. Möjligheten att lämna ut dessa uppgifter till samverkande myndigheter är beroende av i vilket skede en utredning befinner sig, eller om det är fråga om underrättelseverksamhet. Uppgifter som har framkommit i underrättelseverksamheten lämnas normalt sett inte ut till en myndighet om denna saknar egna sekretessbestämmelser som garanterar skydd för uppgifterna. När det gäller uppgifter ur en förundersökning kan det initialt råda sekretess avseende uppgifter om att en anmälan om brott har getts in, men vid tidpunkten då en förundersökning är avslutad och åtal väckts kan hela utredningen vara offentlig.

Utlämnande av uppgifter kan ske mellan myndigheter med stöd av generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL i fall då det saknas uttryckliga sekretessbrytande regler.

Vem gör bedömningen att en uppgift kan lämnas ut?

Förundersökningsledaren är den som gör bedömningen om förutsättningar föreligger för att en uppgift i en förundersökning ska kunna lämnas ut.

Beslut om att lämna ut underrättelseuppgifter fattas vid den polisoperativa enhet på den ort där uppgiften förekommer.

5. Försäkringskassan

5.1 Försäkringskassans uppdrag

Försäkringskassan har uppdraget att utreda, besluta om och betala ut bidrag och ersättningar i socialförsäkringen. I de delar av socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar ingår främst försäkringar och bidrag som betalas ut till barnfamiljer, till sjuka och till personer med funktionsnedsättning. Myndigheten betalar även ut aktivitetsstöd och utvecklingsersättning som är en del av arbetsmarknadspolitiken. Ytterligare en uppgift för Försäkringskassan är att samordna resurser för att få sjukskrivna att så snabbt som möjligt komma tillbaka till arbetslivet. Det sker i kontakter med den enskilde, med arbetsgivare, med läkare och vid behov också med Arbetsförmedlingen.

Det ingår i Försäkringskassans uppdrag att säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs och att motverka bidragsbrott. Kontrollutredningsverksamhetens uppdrag är att motverka bidragsbrott genom att utreda misstankar om att en försäkrad medvetet försökt få ersättning på felaktiga grunder och att polisanmäla misstänkta brott.

5.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll

Försäkringskassan har också stora möjligheter att få uppgifter från andra myndigheter, arbetsgivare och försäkringsbolag. Men det finns vissa kontroll- och utredningsåtgärder som inte är tillåtna. Försäkringskassan får inte göra observationer av försäkrade utan att den försäkrade vet om det. Försäkringskassan får inte heller vidta andra åtgärder som liknar spaningsverksamhet.

För Försäkringskassan är det en viktig del av kontrollutredningsarbetet att delta i olika former av samverkan med andra myndigheter och aktörer. Samverkan med andra kan underlätta arbetet med att utreda och förhindra felaktiga utbetalningar. Detta kan också göra det enklare

att få kontakt med andra myndigheter och olika aktörer och bidra till att Försäkringskassan får värdefulla impulser till kontrollutredning. Detta ger också en möjlighet till ett gemensamt utbyte av kunskap vilket i sin tur kan utveckla myndigheters och andra aktörers kontrollutredningsverksamhet.

Försäkringskassan har bara rätt att begära uppgifter eller kontakta den försäkrade om det behövs för att utreda rätten till ersättning eller i övrigt för tillämpningen av socialförsäkringsbalken (110 kap. 14 §; SFB).

När Försäkringskassan utreder rätten till ersättning har Försäkringskassan rätt att ställa frågor om den försäkrade till andra än den försäkrade, men bara om uppgifterna behövs för utredningen. Detta framgår av 110 kap. 14 § första stycket första punkten SFB. Bestämmelsen innehåller ingen skyldighet för mottagaren av frågan att svara. Försäkringskassan kan således inte tvinga någon att svara.

Myndigheter, arbetsgivare och uppdragsgivare, anordnare av personlig assistans samt försäkringsinrättningar ska på begäran lämna uppgifter om en namngiven person om sådant som har betydelse för tillämpningen av SFB till Försäkringskassan (110:31 SFB).

Banker och andra penninginrättningar ska på begäran lämna uppgifter till Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och allmän förvaltningsdomstol i ärenden om äldreförsörjningsstöd, bostadsbidrag och bostadstillägg (110 kap. 33 § SFB). Uppgifterna ska röra en namngiven person och förhållanden som har betydelse för tillämpningen av SFB.

Försäkringskassan har även rätt att besöka den försäkrade i hemmet eller på dennes arbetsplats om det behövs för att kunna bedöma rätten till en ersättning. Det gäller alla ersättningar som omfattas av SFB (110 kap. 14 § punkten 2 SFB). Syftet med besöket ska vara att träffa den försäkrade.

Försäkringskassan ska bara besöka den försäkrade om det finns sakliga skäl för att göra det. Skälen ska normalt vara individuella och finnas i det enskilda ärendet (jfr prop. 1996/97:121, s. 32) Ett besök kräver resurser och innebär ett stort ingrepp i den försäkrades privatliv.

Besök får också användas som en kontrollåtgärd vid generellt eller stickprovsmässigt inriktade insatser och utan någon individualiserad prövning i det särskilda ärendet (jfr prop. 1996/97:121, s. 32). Det betyder att Försäkringskassan har möjlighet att besöka försäkrade som under en viss period har en viss förmån.

Kontrollutredare på Försäkringskassan ska alltid ge sig till känna vid ett hembesök eller arbetsplatsbesök. De ska också visa tjänstekort och tala om vilket syfte besöket har. Kontrollutredarna får inte uppträda på ett sätt som ger intryck av att besöket är en tvångsåtgärd. Det är alltid den försäkrade som avgör om kontrollutredarna ska få komma in i bostaden (jfr prop. 1996/97:121, s. 31).

Försäkringskassans rätt att besöka en försäkrad betyder inte att Försäkringskassan har rätt att undersöka den försäkrades bostad (jfr prop. 1996/97:121, s. 33). Om den försäkrade på eget initiativ vill visa stängda utrymmen ska kontrollutredarna dokumentera sina iakttagelser.

I jämförelse med det antal kontroller som Försäkringskassan gör i övrigt är emellertid hembesök ovanliga.

5.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter

Sekretesslagstiftning

10 kap 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400; OSL)

Försäkringskassans möjlighet att på eget initiativ lämna ut sekretessbelagda uppgifter är mycket begränsad. Men nämnda bestämmelse gör emellertid detta möjligt. Av den framgår att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas ut om det är nödvändigt för att en utlämnande myndighet ska kunna sköta sin verksamhet. Denna bestämmelse ska tillämpas restriktivt (jfr prop. 1979/80:2 Del A, s. 465 och 494).

Bestämmelsen ger inte stöd för att åsidosätta sekretess till förmån för ökad effektivitet.

Det är dock tillåtet att röja enstaka uppgifter om det behövs för att Försäkringskassan över huvud taget ska kunna göra en förfrågan (jfr prop. 1996/97:121, s. 31). Uppgifter får emellertid inte lämnas ut i större utsträckning än vad som behövs för att få till stånd en meningsfull kontakt eller för att få ett relevant svar på en fråga.

Med hänsyn till att bestämmelsen ska tillämpas restriktivt, krävs avvägningar i varje enskilt fall avseende vad som är nödvändigt för att Försäkringskassan ska kunna uppfylla sin utredningsskyldighet.

Bestämmelsen i 10 kap. 2 § OSL kan även bli aktuell att tillämpa när Försäkringskassan gör kontroller i enskilda ärenden och polisanmäler misstänkta brott, t.ex. bedrägeri.

10 kap. 27 § OSL

Generalklausulen gäller först när möjligheten att lämna ut en uppgift har prövats enligt en rad andra bestämmelser. Den gör det möjligt för Försäkringskassan att på eget initiativ eller på begäran lämna ut en sekretessbelagd uppgift till en annan myndighet om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas ut har företräde framför det intresse som ska skyddas av uppgiften.

En utgångspunkt vid intresseavvägningen är att den mottagande myndigheten har ett behov av uppgiften. Vidare måste hänsyn tas till vilket sekretesskydd uppgiften får hos den myndighet som tar emot uppgiften.

Försäkringskassan kan också begära uppgifter från en annan myndighet med stöd av generalklausulen. Regeringen har i två beslut om överklagande av Skatteverkets beslut att inte lämna ut allmän handling gjort en intresseavvägning enligt generalklausulen och konstaterat att Försäkringskassans intresse av att få uppgifter, som behövs för att säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs, vägt tyngre än intresset av skydd för de aktuella uppgifterna, som omfattats av absolut sekretess (regeringens beslut dnr Fi2016/04431/S3 och Fi2015/05724/S3).

Generalklausulen kan också vara tillämplig vid misstanke om brott. En impuls kan i vissa fall lämnas till en annan myndighet med stöd av generalklausulen.

Sammanfattningsvis används generalklausulen restriktivt, vilket närmast ligger i sakens natur. En generalklausul lämpar sig inte för att användas generellt.

Misstanke om brott mot andra myndigheter

I sammanhanget finns anledning att nämna något om hur Försäkringskassan kan lämna uppgifter vid misstänkta brott. Om Försäkringskassan i sin verksamhet på något sätt får kännedom om ett brott som i och för sig inte riktar sig mot myndigheten, finns vissa möjligheter att på eget initiativ lämna uppgifter om denna misstanke till en åklagarmyndighet, Polismyndigheten eller annan myndighet som ska ingripa mot brottet.

För att det ska vara tillåtet att lämna uppgifter krävs dock att det rör sig om ett begånget eller pågående brott, att fängelse är föreskrivet för brottet och att brottet kan antas leda till annan påföljd än böter (10 kap. 24 § OSL).

Bedömningen av om uppgifter ska lämnas ut ska göras i det enskilda fallet med hänsyn till bl.a. hur svårt brottet är och hur starka misstankarna är. Bestämmelsen gäller oavsett om brottet är riktat mot ett intresse inom en myndighets eget ansvarsområde, mot någon annan myndighet eller en enskild. Det avgörande är att myndigheten har fått vetskap om brottet i sin verksamhet.

Uppgifter som avser misstanke om brott som inte kan antas leda till någon annan påföljd än böter samt misstanke om ett förestående brott kan inte lämnas ut med stöd av 10 kap. 24 § OSL. Däremot kan det vara möjligt att lämna ut sådana uppgifter med stöd av generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL.

Information som kan lämnas ut till samverkande myndigheter

För Försäkringskassan har generalklausulen ett begränsat användningsområde när det gäller utlämnande på begäran från en annan myndighet (jfr prop. 1979/80:2, Del A, s. 191). Det vanliga är att uppgifter kan lämnas ut med stöd av uppgiftslämnarförordningen (förordning [1980:995] om skyldighet för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att lämna uppgifter till andra myndigheter). Försäkringskassan är emellertid inte förhindrad att med stöd av generalklausulen lämna ut en uppgift om det allmänna intresset uppenbart väger tyngre än skyddet av den enskildes integritet (jfr prop. 1980/81:28, s. 24).

Vilka uppgifter lämnar Försäkringskassan ut och på vilka grunder

Generellt lämnar Försäkringskassan utan särskild prövning alltid ut uppgifter om arbetsgivare och om bostadsadress. I övriga fall görs prövningar utifrån den så kallade generalklausulen i OSL, i vissa andra fall prövas utlämnande även enligt andra bestämmelser. Men det skulle inte vara tillfyllest att i detta sammanhang endast uppge att Försäkringskassan lämnar ut nämnda uppgifter.

I stället för att närmare redogöra för den rättsliga bakgrunden (som alltså är känd) så förefaller det vara mer ändamålsenligt att lämna exempel på några situationer där fråga om utlämnande till myndigheter ställs. För att göra sammanställningen adekvat så hänvisas översiktligt till relevanta bestämmelser och hur dessa i de beskrivna situationerna tolkas. Notera att Försäkringskassan har att samarbeta med samtliga myndigheter, därför görs det här ingen uppdelning i samverkande myndigheter. I det följande redogörs för några vanliga situationer.

1. Socialtjänsten kontaktar Försäkringskassan då de vill få reda på hur mycket bostadsbidrag som betalas ut. Uppgiften behövs för att de ska kunna bedöma rätt till socialt bistånd.

Uppgiften rör den försäkrades ekonomiska förhållanden och är sekretessreglerad i 28 kap. 1 § OSL. Försäkringskassan ska på begäran lämna ut uppgifter om ekonomiska förhållanden och den tidsperiod en utgiven ersättning omfattar till socialnämnd (socialtjänsten). Det framgår av 3 § i den s.k. uppgiftslämnarförordningen (1980:995). Denna bestämmelse bryter enligt 10 kap. 28 § OSL eventuell sekretess. Till ekonomiska förhållanden hör givetvis belopp men även uppgiften om vilken förmån eller bidrag som är aktuellt. Under förutsättning att uppgiften behövs i ett ärende hos socialtjänsten, ska alltså uppgiften om hur mycket bostadsbidrag som betalats ut lämnas.

2. Kommunens barnomsorg kontaktar Försäkringskassan och vill kontrollera inkomsten från Försäkringskassan, som en förälder uppgivit till barnomsorgen.

Uppgiften rör den försäkrades ekonomiska förhållanden och är sekretessreglerad i 28 kap. 1 § OSL.

Försäkringskassan ska som nämnts på begäran lämna ut uppgifter om enskildas adress, deras arbetsgivares namn och adress samt enskildas ekonomiska förhållanden och den tidsperiod en utgiven ersättning avser till bl.a. socialnämnd. Det framgår av 3 § i den s.k.

uppgiftslämnarförordningen. Denna bestämmelse bryter enligt 10 kap. 28 § OSL eventuell sekretess. Barnomsorgen är en sådan verksamhet som traditionellt sett hör under socialnämnden. Till ekonomiska förhållanden hör givetvis belopp men även uppgiften om vilken förmån eller bidrag som är aktuellt om det behövs. Under förutsättning att uppgiften behövs i ett ärende hos kommunen, ska alltså uppgiften om olika inkomster från Försäkringskassan lämnas ut.

3. Kriminalvården vill veta om en viss person är sjukskriven och vilken sjukpenning som då betalas ut.

Uppgifterna regleras i 28 kap. 1 § OSL och är uppgifter om hälsotillstånd och ekonomi.

Försäkringskassan har rätt att lämna ut "uppgifter om ekonomiska förhållanden" till Kriminalvården, det vill säga uppgift om tidsperiod för ersättningen och belopp kan lämnas ut. Det framgår av 3 § i den s.k. uppgiftslämnarförordningen. Till ekonomiska förhållanden hör även uppgiften om vilken förmån eller bidrag som är aktuellt, om den uppgiften behövs hos Kriminalvården.

Om Kriminalvården vill ta del av mer uppgifter än förmån, belopp och period är enda möjligheten att pröva om generalklausulen är tillämplig.

4. Arbetsförmedlingen vill veta om en person, som är anmäld som arbetslös, varit sjukskriven under det senaste året.

Uppgiften regleras i 28 kap. 1 § OSL och är en uppgift om hälsa.

Försäkringskassan ska lämna ut uppgifter om enskilda på begäran av en arbetsmarknadsmyndighet, om uppgifterna behövs där i ärenden enligt SFB eller annan jämförbar lagstiftning om ekonomisk förmån för enskilda. Det framgår av 2 § i den s.k.

uppgiftslämnarförordningen (1980:995). Om uppgifterna behövs för handläggning av ett ärende enligt SFB hos Arbetsförmedlingen, kan uppgifterna lämnas ut.

5. Arbetsförmedlingen vill få ta del av Försäkringskassans medicinska underlag i ett rehabiliteringsärende.

Uppgifterna rör hälsa och regleras i 28 kap. 1 § OSL. Uppgifter om hälsotillstånd är typiskt sett så känsliga till sin karaktär att ett utlämnande kan antas leda till "men".

Försäkringskassan ska på begäran lämna uppgifter om enskilda till arbetsmarknadsmyndigheter, om uppgifterna behövs där i ärenden enligt socialförsäkringsbalken eller annan jämförbar lagstiftning. Det framgår av 2 § i den s.k. uppgiftslämnarförordningen. Om så är fallet, ska uppgifterna lämnas ut.

6. Kriminalvården behöver i ett ärende få veta om en man är underhållsskyldig och vilket återbetalningsbelopp som gäller för denne. De vill också veta för vilka barn underhållsstöd betalas ut.

Uppgifterna om underhållsskyldighet och återbetalningsbelopp för respektive barn är ekonomiska uppgifter och regleras i 28 kap. 1 § OSL.

Försäkringskassan ska på begäran lämna ut "uppgifter om ekonomiska förhållanden" till Kriminalvården. Det framgår av 3 § i den s.k. uppgiftslämnarförordningen. Uppgifterna om underhållsskyldighet och återbetalningsbelopp ska alltså lämnas ut såvida det finns ett behov av uppgiften i ett ärende hos Kriminalvården.

Om Kriminalvården vill ta del av mer uppgifter än förmån, belopp och period är enda möjligheten att pröva om generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL är tillämplig.

7. Kronofogdemyndigheten (KFM) önskar uppgifter om vilka ersättningar Försäkringskassan betalar ut till den försäkrade.

Uppgiften rör den försäkrades ekonomiska förhållanden och regleras i 28 kap. 1 § OSL. Försäkringskassan ska på begäran lämna ut "uppgifter om ekonomiska förhållanden och den tidsperiod en utgiven ersättning omfattar" till KFM. Det framgår av 3 § i den förut nämnda uppgiftslämnarförordningen. Till ekonomiska förhållanden hör givetvis belopp men även uppgiften om vilken förmån eller bidrag som är aktuellt. Försäkringskassan ska därför lämna ut uppgift om vilka ersättningar som betalats ut. En förutsättning för utlämnande är att uppgifterna behövs i ett ärende hos KFM.

8. En person har ansökt om arbetstillstånd hos Migrationsverket och uppgivit att han arbetar som personlig assistent. Migrationsverket vill ha uppgifter om personen arbetar som assistent åt en försäkrad och i så fall hur många timmar han arbetat, utifrån uppgifterna i tidredovisningen som finns i ärendet.

Sekretess för uppgifterna regleras i 28 kap. 1 § OSL. Dessa uppgifter innefattar uppgifter om enskild och handlar om hälsa. Om uppgifter om antalet arbetade timmar kan lämnas ut utan att enskilds identitet avslöjas (avidentifierade uppgifter) går det bra.

För Migrationsverket finns inga särskilda sekretessbrytande regler. Den enda

sekretessbrytande bestämmelse som är möjlig att tillämpa i detta fall är generalklausulen. Generalklausulen gör som bekant det möjligt för en myndighet att på eget initiativ eller på begäran lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas ut har företräde framför det intresse som ska skydda uppgiften. Migrationsverkets behov av uppgiften och vilket skydd den får där blir avgörande för om uppgiften kan lämnas ut.

9. I kontrollutredningar framkommer en del misstänkta oegentligheter. Försäkringskassan misstänker i ett fall att en person arbetar svart, varför Försäkringskassan önskar lämna uppgifter om detta till Skatteverket.

Sekretess för uppgifterna regleras i 28 kap. 1 § OSL. I vissa fall kan vi lämna uppgifter om misstänkta oegentligheter till t.ex. Skatteverket med stöd av generalklausulen. Dessa och liknande frågor om utlämnande bör inte göras utan kontakt med rättsavdelningen

6. Jämställdhetsmyndigheten

6.1 Jämställdhetsmyndighetens uppdrag

Bakgrund

Enligt 4 § punkten 3 förordningen (2017:937) med instruktion för Jämställdhetsmyndigheten ska myndigheten på nationell nivå samordna arbetet mot människohandel för alla ändamål, utveckla samverkan mellan myndigheter och andra aktörer, liksom med internationella aktörer samt bistå myndigheterna med metodstöd och kompetensutveckling.

Enligt regleringsbrevet för 2018 ska Jämställdhetsmyndigheten bidra till arbetet med metodutveckling för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet (dnr A2017/02422/ARM). Det större regeringsuppdraget innehåller även ett myndighetsgemensamt deluppdrag kring informationsutbyte och sekretess mellan myndigheter

Verksamhet

Jämställdhetsmyndigheten övertog den 1 januari 2018 Länsstyrelsens i Stockholm uppdrag om prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål till Jämställdhetsmyndigheten. I uppdraget ingår nationellt arbete mot människohandel för tvångsarbete och arbetskraftsexploatering. Fokus ligger på brottsofferperspektivet.

Jämställdhetsmyndigheten leder ett Nationellt metodstödsteamet mot prostitution och människohandel (NMT). Metodstödsteamet består av Socialtjänsten, Polismyndigheten, Migrationsverket, Åklagarmyndigheten, Hälso- och sjukvården, Arbetsmiljöverket och Skatteverket. Syftet är att stärka arbetet mot prostitution och människohandel för alla ändamål på såväl operativ som strategisk nivå samt att utveckla och effektivisera samverkan i arbetet mot människohandel.

Jämställdhetsmyndigheten ansvarar för en stödtelefon. Syftet är att yrkesverksamma som kommer i kontakt med personer som kan vara utsatta för människohandel ska få vägledning och stöd i dessa fall.

Inom Socialtjänsten finns regionkoordinatorer som arbetar mot prostitution och människohandel. De är ett viktigt led i arbetet att stödja yrkesverksamma i dessa ärenden. Jämställdhetsmyndigheten delfinansierar regionkoordinatorerna och har utarbetat deras arbetsbeskrivning.

Om ett frivilligt återvändande aktualiseras hanterar Jämställdhetsmyndigheten Sveriges bidrag för det återvändandeprogram som drivs av International Organization for Migration (IOM) och deras kontor i Helsingfors.

6.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll

Jämställdhetsmyndigheten har inga befogenheter eller mandat att utföra tillsyn eller andra kontroller.

Jämställdhetsmyndigheten hanterar inte individärenden och har i normalfallet inga uppgifter om enskilda personers personliga förhållanden.

6.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter

Jämställdhetsmyndigheten arbetar inte med individärenden. Frågan om eventuella sekretessuppgifter blir därför bara i undantagsfall aktuell. I dessa fall är det närmast kap. 21 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400; OSL) som reglerar sekretess för skydd för uppgift om enskilda förhållanden oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer som bedöms bli tillämplig.

Förutom generalklausulen 10 kap. 27 § OSL och nödvändigt utlämnande 10 kap. 2 § samma lag, kan i förekommande fall 11 kap. samma lag om överföring av sekretess bli aktuell.

Annan information som kan lämnas ut till samverkande myndigheter

Den övergripande utgångspunkten är att Jämställdhetsmyndigheten, som nationell samordnare mot människohandel, ska bidra med kunskap, utbildning, information och stöd om människohandel.

Myndigheter som genomför tillsyn eller kontroll behöver veta vad man ska leta efter och vägledning om hur fall av människohandel behöver hanteras.

Jämställdhetsmyndigheten kan exempelvis;

- föreslå branscher för myndighetsgemensamma insatser för att identifiera och förebygga människohandel,
- delta i planering och samordning av insatser, tillsyn eller andra kontroller,
- bidra med kunskap om människohandel för tvångsarbete, arbetskraftsexploatering och människohandelsoffers rättigheter till de operativa aktörerna,
- säkerställa att det finns stöd från regionkoordinatorer om det offer för människohandel upptäcks i samband med insatser,
- fungera som en back office-funktion och ge stöd till myndigheter genom stödtelefonen för yrkesverksamma gällande människohandel 020-390 000 och
- hänvisa individärenden till regionkoordinatorer eller andra aktörer för vidare hantering.

7. Migrationsverket

7.1 Migrationsverkets uppdrag

Migrationsverket lyder under Justitiedepartementet. Migrationsverkets uppdrag beskrivs huvudsakligen i 1-1 a §§ förordningen (2007:996) med instruktion för Migrationsverket:

Migrationsverket är förvaltningsmyndighet för frågor som rör uppehållstillstånd, arbetstillstånd, visering, mottagande av asylsökande, anvisningar till kommuner av nyanlända, återvändande, medborgarskap och återvandring. Verket ska fullgöra de uppgifter som myndigheten har enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen, lagstiftningen om mottagande av asylsökande m.fl., lagstiftningen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning samt enligt andra författningar.

Migrationsverket ska verka för att de migrationspolitiska målen uppnås genom att

- skapa förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt hållbart asylsystem som värnar asylrätten,
- underlätta en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och annan rörlighet över gränser inom ramen för den reglerade invandringen, samt
- fördjupa det europeiska och internationella samarbetet.

7.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll

Migrationsverket har inte några befogenheter att genomföra fysiska kontroller eller inspektioner på arbetsplatser eller liknande. Nedan beskrivs kontroller som sker i samband med handläggningen av en ansökan.

Arbetstillstånd

Migrationsverket har en skyldighet att utreda ett ärende såsom dess beskaffenhet kräver. I arbetstillståndsärenden innebär det att verket tar in uppgifter rörande anställningen ifråga såsom löne- och anställningsvillkor. Beroende på ärendets beskaffenhet tas i många fall in information rörande arbetsgivaren. Det gäller i synnerhet ansökningar rörande vissa utpekade branscher där det är känt att missbruk av regelverket och utnyttjande av arbetstagare kan förekomma.

Uppgifterna rörande arbetsgivare kan t.ex. avse verksamhetens art och omfattning, ekonomisk information om rörelsens omsättning och resultat och uppgifter rörande taxering. Uppgifterna inhämtas i syfte att bedöma att det rör sig om en aktiv verksamhet och att arbetsgivaren ifråga bedöms ha möjlighet att anställa ytterligare personal.

Informationen inhämtas oftast genom skriftligt förfarande. Muntliga utredningar förekommer endast undantagsvis i arbetstillståndsärenden.

Arbetstillstånd - efterkontroll

Det är också vanligt att uppgifter rörande arbetsgivare tas in i samband med s.k. efterkontroller, d.v.s. kontroller under gällande tillståndstid för att framför allt kontrollera att lönekraven är uppfyllda. Migrationsverkets rätt att genomföra efterkontroller liksom arbetsgivarens skyldighet att lämna uppgifter framgår av 6 kap. 6 a respektive 6 b §§ utlänningsförordningen (2006:97).

Uppehållstillstånd som varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare

Arbete kan även åberopas som grund för ansökan om uppehållstillstånd som varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare. Bestämmelserna bygger på EU-direktiv 2003/109/EG, vars huvudsakliga syfte att tredjelandsmedborgare som varit bosatta i en medlemsstat under en längre tid ska kunna få en särskild rättslig ställning som så långt som möjligt liknar den ställning EU-medborgare har. Personer som har ställning som varaktigt bosatt har under vissa förutsättningar rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat. En tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt ska få ett särskilt EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, samt ett särskilt EU-uppehållstillståndskort. Kortet är lätt att förväxla med ett vanligt uppehållstillståndskort (UT-kort), som är ett kort som visar om en person har uppehållstillstånd eller inte. Att ha ett tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd i en annan medlemsstat är inte detsamma som att ha ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Den sökande kan i tron om att hen har ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU-land resa in i Sverige och börja arbeta, för att därefter ansöka om uppehållstillstånd. Migrationsverket upptäcker då att den sökande inte har status som varaktigt bosatt och uppmanar den sökande att inkomma med korrekt kort. Om så inte sker, så uppmanas den sökande att återvända till den EU-stat där hen har rätt att vistas (8 kap. 6 a § utlänningslagen [2005:716]).

Asylsökande med undantag från kravet på arbetstillstånd (AT-UND)

Migrationsverket ska på eget initiativ utfärda bevis om att en asylsökande är undantagen från kravet att inneha arbetstillstånd (AT-UND) men ibland är detta inte gjort och sökanden kan då begära ett kvitto på AT-UND i efterhand. Ibland önskar en sökande bevis på AT-UND för att hen har fått erbjudande om arbete och då görs en utredning och en uppföljning. Ibland sker detta endast för att sökanden vill kunna börja söka arbete.

Det sker ingen allmän uppföljning av samtliga personer med AT-UND. Arbetsgivaren har ett ansvar att kontrollera att den som anställs har rätt att arbeta. En arbetsgivare som anställer en asylsökande ska anmäla till Migrationsverket att så sker (arbetsgivaren ska även anmäla till Skatteverket). Arbetsgivaren ska även meddela verket när anställningen upphör. Migrationsverket kontrollerar den asylsökandes lön och om den överstiger dagersättningen. I övrigt utförs inga kontroller i samband med detta.

Biståndsbedömning för asylsökande

Det är den asylsökande som ska ta initiativ till att informera Migrationsverket om hen får ändrade ekonomiska förhållanden så att en ny biståndsbedömning kan göras. Först när det kommer signaler från sökanden eller annan aktör, annan myndighet eller arbetsgivare, kallar mottagningsenheten till samtal eller ber om skriftligt underlag för ny biståndsbedömning. Därefter utreder mottagningsenheten till dess att det finns tillräckligt underlag för bedömning om fortsatt bistånd. Kontroller utförs av utbetalningar av dagersättningar samt särskilda bidrag för asylsökande.

7.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter

Sekretesslagstiftning

Utgångspunkten är att sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400; OSL) gäller för uppgifter i utlänningsärenden (37 kap. 1 §). Det innebär att uppgifter rörande utlännings-/arbetstagarens personliga förhållanden m.m. i regel inte kan lämnas ut såvida det inte finns sekretessbrytande bestämmelser exempelvis på grund av uppgiftsskyldighet

gentemot en annan myndighet (10 kap. 28 § OSL) eller för att Migrationsverket ska kunna fullgöra sin verksamhet (10 kap. 2 § OSL).

Exempel på sekretessbrytande bestämmelser är bl.a. 17 kap. 3 § utlänningslagen och 7 kap. 15 a § utlänningsförordningen, som stadgar vilka uppgifter Migrationsverket får lämna till Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, och 20 § utlänningsdatalagen (2016:27) som anger vilka uppgifter som får lämnas till Polismyndigheten.

Sekretess kan föreligga rörande uppgifter om arbetsgivaren eller någon som arbetsgivaren ingått affärsförbindelser med (28 kap. 15 § OSL, sekretess för enskilda affärs- eller driftsförhållanden). Bestämmelsen är avsedd att skydda företagshemligheter. Utgångspunkten är dock att uppgifter om arbetsgivarens affärs- eller driftsförhållanden är offentliga, om det inte vid en prövning i det enskilda fallet kan antas att arbetsgivaren lider skada av att uppgifterna lämnas ut. Nämnad bestämmelse kan även vara tillämplig beträffande företag som driver boenden för asylsökande.

Beträffande bistånd till asylsökande är utgångspunkten att uppgifterna är sekretesskyddade (26 kap. 1 § fjärde stycket 1 OSL, s.k. socialtjänstsekretess). Sekretessen gäller inte bara uppgifter som ligger till grund för beslut, utan även själva besluten.

Den s.k. generalklausulen (10 kap. 27 § OSL) kan tillämpas vid prövning av om sekretesskyddade uppgifter kan lämnas ut. Värt att notera är dock att generalklausulen inte är tillämplig för uppgifter som skyddas av s.k. socialtjänstsekretess, som t.ex. uppgifter om olika former bistånd till asylsökande.

Information som kan lämnas ut till samverkande myndigheter

Uppgifter som generellt anses kunna lämnas ut är information om att en utlänning ansökt om uppehålls- och arbetstillstånd eller har sådana tillstånd, eller om utlänningen har rätt att arbeta i Sverige. Däremot inte uppgifter om skälen för tillstånden.

Begränsning av arbetstillstånd (typ av arbete och/eller arbetsgivare)

Uppgifter om vilken typ av arbete eller vilken arbetsgivare ett arbetstillstånd är begränsat till lämnas som regel inte ut. Om företrädare för den myndighet som önskar få dessa uppgifter befinner sig tillsammans med den enskilde som uppgifterna gäller, kan företrädaren be den enskilde att visa upp sitt UT-kort. På UT-kortet anges eventuella begränsningar kopplade till arbetstillståndet. Ibland kan dock den sökande ha bytt arbetsgivare inom tillståndstiden och fått ett nytt beslut om arbetstillstånd med ny begränsning. Denna ändring framgår dock inte av UT-kortet p.g.a. att det inte tillverkas ett nytt sådant vid nytt beslut om arbetstillstånd. UT-kortet är kopplat till uppehållstillståndet och därför utfärdas inget nytt kort endast m.a.a. nytt arbetstillstånd. I dessa fall framgår den nya begränsningen av beslutet.

Asylsökandes rätt att arbeta

När det gäller asylsökande som har rätt att arbeta (AT-UND) kan Migrationsverket inte lämna ut uppgiften om att individen innehar ett AT-UND. Migrationsverket kan endast lämna ut uppgiften att individen har rätt att arbeta, men inte på vilken grund. Anledningen till detta är att det endast är asylsökande som kan få AT-UND. Att uppge att en person innehar AT-UND innebär att Migrationsverket röjer att individen har sökt asyl. Därför kan Migrationsverket inte heller lämna ut uppgift om att en individs AT-UND inte längre gäller. Däremot kan verket på en förfrågan uppge att personen inte har rätt att arbeta.

Asylsökande får ett kort som bevis på att de vistas i Sverige legalt och att de tillhör personkretsen som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., LMA. Kortet betecknas "LMA-kort" och är ett plastkort med bland annat namnuppgifter och foto på den asylsökande. LMA-kortet gäller i fyra månader alternativt sex månader åt gången. Om en asylsökande innehar AT-UND framgår detta av LMA-kortet. AT-UND upphör att gälla om den asylsökande inte medverkar i ett eventuellt återvändandeärende och/eller då verkställighet av avvisnings- eller utvisningsbeslut överlämnas till Polismyndigheten. AT-UND förfaller också om en person lämnar landet eller i de fall uppehållstillstånd beviljats och beslutet vunnit laga kraft.

Om ett AT-UND upphör att gälla men personen fortfarande omfattas av LMA, utfärdas normalt ett nytt LMA-kort utan texten AT-UND. Det gäller framförallt om Migrationsverket känner till att personen arbetar eller aktivt söker arbete. Om personen inte längre omfattas av LMA utfärdas inget nytt LMA-kort.

Misstanke om människohandel

Misstanke om människohandel anmäls till Polismyndigheten. De uppgifter som kan lämnas ut är bland annat individens person- och kontaktuppgifter, uppgifter om eventuellt brott (inkl. redogörelse för omständigheterna) och uppgifter om den misstänkte.

Illegalt arbete

Illegalt arbete anmäls till Polismyndigheten. De uppgifter som kan lämnas ut är bland annat individens person- och kontaktuppgifter, arbetsgivares namn, ev. kontaktperson, organisationsnummer, arbetsplatsen, bakgrund och brottsmisstanke. Till anmälan kan handlingar som är relevanta för utredningen bifogas, t.ex. anställningserbjudande, lönespecifikationer eller uppgifter från arbetsgivare.

Arbetsgivare

Vad gäller arbetsgivare så anses att uppgifter om att en viss arbetsgivare förekommit i ett arbetstillståndsärende kan lämnas ut. Dock lämnas inte uppgifter ut om vilken utlänning/arbetstagare ärendet eller ärendena avsåg.

Slagningar görs i centrala utlänningsdatabasen i samband med ärendehandläggning för att kontrollera arbetsgivare och om det föreligger misstankar eller uppgifter om oegentligheter hos dessa. Därefter vidtas åtgärder utifrån den information som finns tillgänglig. Under Migrationsverkets handläggning kan det förekomma uppgifter om undermåliga anställningsvillkor hos en viss arbetsgivare. De uppgifter som kan lämnas ut är bland annat arbetsgivares namn, ev. kontaktperson, organisationsnummer, arbetsplatsen och vilka uppgifter som framkommit rörande arbetsgivaren. Dessa uppgifter bör skickas till Arbetsmiljöverket.

Oavsett om ansökningarna om arbetstillstånd leder till beviljade arbetstillstånd eller avslag kan de vara en indikation på så kallat grått företagande eller oegentliga arbetsvillkor som kan vara till nytta för Skatteverket och Arbetsmiljöverket. Relevanta uppgifter bör därför vidareförmedlas dit.

Företag som driver boenden för asylsökande

Uppgifter om företag som driver boenden för asylsökande kan som regel lämnas ut, om uppgifterna inte omfattar sådant som kan betraktas som företagshemligheter.

Felaktiga utbetalningar

Om det framkommer uppgifter som indikerar att en sökande felaktigt har fått någon form av ekonomisk förmån från en annan myndighet, kommun eller arbetslöshetskassa, ska Migrationsverket underrätta den utbetalande organisationen om detta. Det gäller dock endast förmåner som beslutats av Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Arbetsförmedlingen, kommunerna eller arbetslöshetskassorna och därför omfattas av lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

8. Polismyndigheten

8.1 Polismyndighetens uppdrag

Polismyndighetens uppdrag är bl.a. att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten, övervaka den allmänna ordningen och säkerheten och ingripa när störningar har inträffat samt utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal, se 2 § polislagen (1984:387).

8.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll

Polisen har, som nämnts ovan, inte bara en utredande roll inom ramen för förundersökningar, utan befinner sig ute i samhället för att förebygga brott och själv upptäcka brottslighet. I det arbetet görs exempelvis krogkontroller, antingen själv eller tillsammans med andra myndigheter, där varje myndighet gör sitt arbete utan att information behöver utbytas. Ett annat sådant exempel är trafikkontroller, som polisen kan göra själv eller tillsammans med andra myndigheter, till exempel Försäkringskassan. Ett tredje exempel är utlänningskontroller för att hitta personer som inte uppfyller krav på uppehålls- eller arbetstillstånd. Ny lagstiftning trädde ikraft den 1 juli 2018 i utlänningslagen (2005:716) där polisen ska kunna göra oannonserade inspektioner i risksektorer utan konkret misstanke mot arbetsgivaren. Fler exempel är kontroller enligt tobakslagen (1993:581) och ordningslagen (1993:1617).

Vid en krogkontroll kontrolleras framförallt berusningen på kroggästerna och om det finns personer som inte uppfyller åldersgränsen för att serveras alkohol.

Vid en trafikkontroll är syftet att kontrollera körkort, nykterhet, kör- och vilotider, fordonet m.m.

Utlänningskontroller görs för att hitta personer som inte uppfyller krav på att få vistas eller arbeta i landet. Vid utlänningskontroller ska det finnas grundad anledning att anta att utläningen saknar rätt att uppehålla sig här i landet eller om det annars finns särskild anledning till kontroll, medan vid inspektion av vissa arbetsplatser krävs att arbetsplatsen tillhör någon av de identifierade risksektorerna (bestäms av polisen med grund i EU-direktiv). Vid en utlänningskontroll får polisen granska pass och andra handlingar som visar att personen får uppehålla sig i landet. Vid utlänningskontrollen ska utläningen lämna uppgifter om sin vistelse här i landet. Vid utlänningskontroll i risksektorer, där inspektion görs av arbetsplatser och lokaler, ska arbetsgivare tillhandahålla handlingar och lämna upplysningar samt lämna biträde till arbetsplatser och lokaler.

Kontroll enligt tobakslagen görs för att kontrollera bestämmelserna om handel med tobaksvaror, bl.a. ålder på köparen. Vid kontroll enligt tobakslagen ska upplysningar, handlingar, varuprover och liknande lämnas. Vid kontrollen får handlingar granskas och Polismyndigheten har rätt till tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen.

Kontroll enligt ordningslagen görs för att kontrollera en allmän sammankomst eller offentlig tillställning, så anordnaren följer de bestämmelser som gäller.

Polismyndigheten gör kontroller som är föranmälda och gör kontroller som inte är det. Vid misstanke om brott görs förundersökning. Vid förundersökningen vidtas de åtgärder som beslutas för att driva förundersökningen framåt. Det kan exempelvis vara att husrannsakan görs, att beslag av föremål tas eller att personer grips.

När det gäller att polisen ska lämna bistånd till andra myndigheter vid handräckning, så krävs att den andra myndigheten begärt handräckning och att denna begäran beviljats. Samtidigt som handräckningen sker kan det göras en inre utlänningskontroll eller förundersökning inledas för att det framkommit uppgifter om brott.

8.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter

Sekretesslagstiftning

De uppgifter som Polismyndigheten förfogar över omfattas enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400; OSL) vanligtvis av sekretess enligt 18 kap. 1 och 2 §§, skydd för verksamheten såsom förundersökningar och underrättelseverksamhet, eller 35 kap. 1 §, skydd för enskilda. Se Ekobrottsmyndighetens redogörelse ovan.

Information som kan lämnas ut till samverkande myndigheter

Polismyndigheten kan självmant lämna ut uppgifter till en annan myndighet enligt den s.k. generalklausulen, 10 kap. 27 § OSL om förutsättningarna för detta är uppfyllda.

Eftersom sekretessbelagd information i vissa fall kan lämnas ut självmant med stöd av generalklausulen finner Polismyndigheten det logiskt att offentliga uppgifter kan lämnas ut självmant efter en individuell prövning i det enskilda fallet, jfr 6 kap. 5 § och 10 kap. 27 § OSL.

Arbetsmiljöverket har specifikt efterfrågat uppgifter om Polismyndigheten har information om ett företag som ska inspekteras, då uppgifterna behövs i förarbetet inför inspektionen, inför riskbedömning om våld eller hot. Försäkringskassan har specifikt efterfrågat uppgifter från taxikontroller. Prövning av de efterfrågade uppgifterna görs enligt generalklausulen.

8. Skatteverket

9.1 Skatteverkets uppdrag

Skatteverkets uppdrag är att;

- bidra till att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn
- bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv
- motverka brottslighet

9.2 Verktyg och befogenheter avseende kontroll

Kassaregister och personalliggare

Skatteverkets kontrollmöjligheter

Skatteverket har möjlighet att genomföra tillsyn och kontrollbesök, utan misstanke om brott, knutna till kravet på att använda kassaregister inom kontanthandeln samt kravet på personalliggare i vissa utpekade branscher.

Kassaregister

Från och med 2010 infördes krav om kassaregister inom kontanthandeln i lagen (2007:592) om kassaregister m.m. (kassaregisterlagen). Bestämmelserna kring kassaregister framgår av skatteförfarandelagen (2011:1244; SFL), skatteförfarandeförordningen (2011:1261; SFF) samt av de föreskrifter som Skatteverket meddelat i enlighet med sina bemyndiganden i SFL/SFF. Bestämmelserna innebär att de flesta som säljer varor och tjänster mot kontant betalning, som även innefattar betalning med kontokort, måste använda ett certifierat kassaregister (tillverkar- deklarerat kassaregister och en certifierad kontrollenhet) och alltid ta fram och erbjuda kunden ett kvitto.

Skatteverket får meddela ytterligare föreskrifter om bl.a. krav på kassaregister, teknisk kontroll av kassaregister och användningen av kassaregister. Skatteverket får också föreskriva om undantag från skyldigheter som gäller kassaregister.

Syftet med lagstiftningen är att skydda seriösa företag inom kontanthandeln mot illojal konkurrens.

Vem ska ha ett kassaregister?

Den som i näringsverksamhet säljer varor och tjänster mot kontant betalning ska som huvudregel använda kassaregister. Även försäljning med kontokort är att betrakta som kontant betalning. I vissa fall kan näringsidkare efter ansökan beviljas undantag från lagen. Vidare beskriver lagen ett antal situationer då det inte finns något krav på kassaregister och således omfattas man inte i dessa fall av bestämmelserna om kassaregister.

Vilka behöver inte använda kassaregister

Kassaregister behöver inte användas i verksamheter med kontantförsäljning av obetydlig omfattning. Obetydlig omfattning innebär här kontant försäljning som normalt understiger eller kan antas understiga fyra prisbasbelopp under ett beskattningsår. I beloppet ingår även moms. För 2018 uppgår prisbasbeloppet till 45 500 kr vilket innebär att den totala försäljningen måste uppgå till minst 182 000 kronor inklusive moms för ett krav om att använda kassaregister.

Det är näringsidkaren själv som i första hand ska bedöma den kontanta försäljningens storlek. Med detta följer att näringsidkaren samtidigt gör ett ställningstagande huruvida denne måste ha ett certifierat kassaregister eller ej.

Övriga som inte omfattas av bestämmelserna är verksamheter som enligt lag inte ska

beskattas för sina inkomster avseende försäljning av varor eller tjänster, taxiverksamhet, försäljning enligt distans- och hemförsäljningslagen, säljer varor med hjälp av varuautomat eller i automatiserad affärslokal samt anordnar automatspel.

Torg- och marknadshandel har tidigare inte omfattats av bestämmelserna om kassaregister. Detta undantag har upphört att gälla och från och med den 1 januari 2014 omfattas de av bestämmelserna på samma villkor som andra aktörer som säljer varor och tjänster mot kontant betalning. Även utländska företag som saknar fast driftställe omfattas av kravet.

Undantag

Skatteverket kan i enskilda fall medge undantag från skyldigheter som gäller kassaregister i två situationer. Undantag kan medges om behovet av tillförlitligt underlag för skattekontroll kan tillgodoses på annat sätt eller om en viss skyldighet kan betraktas som oskälig.

Tillförlitligt underlag för skattekontrollen innebär att någon person med ägarinflytande eller till denne närstående inte deltar i den kontanta kassaredovisningen eller den löpande bokföringen. Det måste vidare finnas en tydlig arbets- och ansvarsfördelning för kassaredovisningen. Dessutom måste verksamheten ha interna kontrollrutiner som säkerställer en korrekt kassaredovisning. Exempelvis kan företag bli undantagna som ingår i en kedja där samtliga kassaregister ingår i ett gemensamt system där det säkerställs att kassaredovisningen är korrekt. Skatteverket har inte gett ut några allmänna råd om vad som bör avses med att en viss skyldighet är oskälig. När man bedömer om en viss skyldighet är oskälig ska hänsyn tas till samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Ett undantag kan i något fall gälla samtliga skyldigheter som gäller kassaregister, och därmed leda till att näringsidkaren i det enskilda fallet befrias helt från kravet på att ha ett kassaregister. Ett undantag kan i ett annat fall avse bara en viss skyldighet inom ramen för systemet med kassaregister, exempelvis skyldigheten att erbjuda kvitton.

Det bör noteras att ett undantag som grundas på punkterna ovan oftast gäller kravet på att kassaregister ska vara certifierat och anmält till Skatteverket. Därför ska berörda näringsidkare fortfarande registrera all försäljning i ett kassaregister som genererar ett kvitto ur registret som erbjuds kunden.

Ett undantag är alltid tidsbegränsat och gäller i normalfallet fem år.

Skatteverket har även möjlighet genom föreskrifter att besluta om undantag från lagen.

Fakturerad försäljning – kontantfaktura

Om en näringsidkares försäljning sker mot faktura föreligger det inte något krav på att försäljningen ska registreras i ett kassaregister. Försäljning mot underlag av en s.k. kontantfaktura utgör inte kontant betalning enligt bestämmelserna om kassaregister och omfattas därmed inte av regleringen.

Kontantfakturan ska dock uppfylla bokföringslagens (1999:1098; BFL) krav på verifikationer (5 kap. 7 §). Det innebär bland annat att det måste stå på fakturan när den skrevs, när affären gjordes, vad som såldes och vilket belopp det gällde. Kundens namn och adress ska också

finnas med. Skatteverket anser också att kontantfakturan ska ha ett löpnummer och att den ska bokföras enligt de regler som gäller för bokföring av verifikationer enligt bokföringslagen. Slutligen måste den kontanta betalningen bokföras senast påföljande arbetsdag (5 kap. 2 § BFL).

Anmälan av kassaregister

Den som enligt SFL är skyldig att ha ett kassaregister ska anmäla registret till Skatteverket. Anmälan görs via e-tjänst på Skatteverkets webbplats. För att anmälan ska kunna göras krävs att den som anmäler innehar en e-legitimation. Detta innebär att även en leverantör av ett kassaregister kan göra en anmälan för kundens räkning.

En anmälan om förändrade förhållanden i ett kassaregisterinnehav ska göras inom två veckor från det att förändringen inträffade.

Samtliga kassaregister och kontrollenheter måste anmälas, även sådana register som exempelvis hyrs in för ett speciellt ändamål. Anmälan behöver däremot inte göras när ett kassaregister uppdateras till en ny version. Däremot måste kassaregister alltid anmälas när en ny modell anskaffas.

Efter det att anmälan gjorts till Skatteverket erhåller näringsidkaren ett registreringsbevis inom två veckor. Registreringsbeviset innehåller skyltar som ska fästas på kontrollenheten och kassaregistret. Skyltarna visar att anmälan har gjorts och ska sitta synliga för Skatteverkets kontroller.

Om man byter ut, säljer eller skrotar ett kassaregister så måste även detta anmälas till Skatteverket.

På Skatteverkets webbplats finns en lista över sådana tillverkardeklarerade kassaregister. Webbplatsen innehåller även en uppställning över kontrollenheter som är certifierade och som kan användas i kombination med kravställda kassaregister.

Enligt 39 kap. 8 a § SFL så får en näringsidkare utan fast driftställe i Sverige, i stället för ett kassaregister som uppfyller kraven enligt svenska bestämmelser, använda ett kassaregister som har prövats enligt bestämmelserna i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om prövningen visar att registret uppfyller likvärdiga krav. Även sådana kassaregister ska tas upp på listan.

Regeringen menar att det är rimligt att den förteckning över tillverkardeklarerade register som Skatteverket redan tillhandahåller kompletteras med en förteckning över de länder inom EES vars godkännande kan accepteras. Skatteverket bör även lämna besked i enskilda fall om ett visst utländskt kassaregister kan användas i Sverige (jfr prop. 2016/17:49 s. 17)

Felanmälan av kassaregister

Om ett fel uppkommer som gör att kassaregistret slutar att fungera ska detta anmälas till Skatteverket. Anmälan ska göras i direkt anslutning till att avbrottet uppkommer.

Skatteverkets tillsyns- samt kontrollbesök

Skatteverket gör *tillsynsbesök* utan att anmäla det i förväg till dig. Syftet med besöken är att kontrollera att näringsidkaren har ett kassaregister som uppfyller de krav som finns.

Vid besöket ska näringsidkaren lämna de upplysningar som Skatteverket behöver. Näringsidkaren ska bland annat kunna visa kontrollkoden för ett specifikt kvitto. Om kontrollkoden inte står på kvittot finns den normalt i journalen i kassaregistret.

Skatteverket gör också oanmälda *kontrollbesök* för att kontrollera att kassaregistret hanteras på rätt sätt.

Vid sådana kontroller kan Skatteverket göra

- kundräkningar
- kontrollköp och
- kvittokontroller samt
- inventera kassan.

Skatteverket kan besluta att ta ut en kontrollavgift på 12 500 kronor om inte skyldigheter efterlevs. Om en ny överträdelse sker inom 1 år är avgiften 25 000 kronor.

Personalliggare

År 2007 infördes krav på personalliggare i vissa branscher i Sverige. Reformen har sedan utvidgats och vilka branscher som omfattas idag framgår nedan. Reglerna om personalliggare och Skatteverkets kontroll finns huvudsakligen i SFL.

En personalliggare är en förteckning över vilka som är verksamma på arbetsplatsen. Den ska föras löpande och förvaras i verksamhetslokalen så att den är lättillgänglig om Skatteverket gör ett besök. Den som bedriver verksamhet inom bygg-, restaurang-, frisör- eller tvätteriverksamhet måste enligt lag föra personalliggare fr.o.m. 1 juli 2018 gäller krav att använda personalliggare även fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossister samt skönhetsvård. Frisörverksamhet ingår fr.o.m. 1 juli i begreppet skönhetsvård.

Syftet med personalliggare är att minska skattefusk och skatteundandragande och samtidigt ge ett bättre underlag för Skatteverkets kontrollverksamhet i syfte att säkra ett korrekt uttag av skatter och avgifter. Vid kontrollbesöket genomför Skatteverket en kontroll av dokumentationsskyldigheten.

Att föra personalliggare innebär att den som omfattas av kravet löpande måste föra en personalliggare som visar vilka personer som är verksamma i näringsverksamheten.

För byggbranschen gäller särskilt att personalliggaren måste föras elektroniskt. För övriga branscher gäller att personalliggaren kan föras i pappersform. Oftast används den bok som Skatteverket tillhandahåller kostnadsfritt. Ett inbundet kollegieblock med förnumrerade sidor med beständig skrift fungerar också.

Av personalliggaren ska företagarens/företagets namn och personnummer eller organisationsnummer framgå. För varje verksamhetsdag ska följande framgå:

- För- och efternamn samt personnummer för var och en som är verksam.
- Vilka tider varje verksam persons arbetspass börjar och slutar. Ett arbetspass är en sammanhängande period utan längre ledighet än normala pauser och matraster. (En verksam kan alltså arbeta flera arbetspass under samma arbetsdag.) Arbetstiden ska antecknas i direkt samband med att den verksamma börjar och slutar sitt arbetspass.

Även verksamma som är oavlönade (till exempel praktikanter eller släktingar) eller som är inhyrda från ett bemanningsföretag ska antecknas i personalliggaren. Däremot ska inte exempelvis servicetekniker från ett annat företag, som tillfälligt utför ett arbete hos den näringsidkare som är skyldig att föra personalliggare, antecknas i personalliggaren.

Det är tillåtet att låta någon annan föra personalliggaren, men ansvaret för att det görs och på vilket sätt det görs ligger kvar på näringsidkaren och kan inte överföras.

Undantag från skyldigheten att föra personalliggare

Om näringsidkaren bedriver blandad verksamhet och den huvudsakliga delen av verksamheten (med detta menas 75 procent eller mer av verksamheten) inte omfattas av krav om personalliggare så omfattas verksamheten i stort inte av kravet att använda personalliggare. Som exempel kan nämnas kombinationen hotell och restaurang. Om restaurangens omsättning är 25 procent eller mindre av den totala omsättningen i verksamheten så finns det inget krav att använda personalliggare.

Undantag från skyldigheten att föra personalliggare, gäller även för enskild näringsverksamhet där bara näringsidkaren, dennes make eller barn under 16 år är verksamma (och fåmansföretag).

Däremot gäller sedan 1 juli 2018 att näringsidkare som bedriver både verksamhet som omfattas av skyldigheten att föra personalliggare och annan verksamhet i samma verksamhetslokal löpande ska dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter i personalliggaren även för de personer som är verksamma i den andra verksamheten.

Skatteverkets kontrollbesök

Skatteverket får besöka verksamhetslokaler och byggarbetsplatser för att kontrollera att de som utför arbete där finns antecknade i personalliggaren. Personalliggaren ska finnas

tillgänglig vid besöket. Om yttersta ansvarige inte själv är på plats måste det finnas någon annan som kan visa upp personalliggaren.

Vid besöket får Skatteverket begära att de som utför arbete i verksamheten styrker sin identitet. Skatteverket får ta ut en kontrollavgift om den som är skyldig att föra personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras inte fullgör sin skyldighet eller inte håller personalliggaren tillgänglig för Skatteverket. Kontrollavgiften är 12 500 kronor för varje kontrolltillfälle plus 2 500 kronor för varje person som inte är upptagen i liggaren men som bedöms vara verksam i rörelsen. Kontrollavgiften är 25 000 kronor om en byggherre (eller den som tagit över ansvaret för personalliggaren) inte har anmält när byggverksamheten ska påbörjas och var den ska bedrivas. Skatteverket bedömer vilka som är verksamma, men företaget har rätt att begära omprövning av beslutet eller överklaga ett beslut om kontrollavgift om de anser att Skatteverket bedömt fel.

Branscher som omfattas av personalliggare

- Restaurangverksamhet

Med restaurang menas även pizzabutik och andra liknande ställen där man hämtar mat, gatukök, kafé, personalmatsal, catering och centralkök.

- Tvätteriverksamhet

Med tvätteriverksamhet avses rengöring och färgning av textilier eller därmed jämförbara material, samt uthyrning, lagning eller ändring av textilier eller därmed jämförbara material i samband med sådan verksamhet.

- Fordonsserviceverksamhet

Fordonsserviceverksamhet avser underhåll och reparation av motordrivna fordon- till exempel reparationer, lackering, tvätt, glasarbeten, rekonditionering, hjulskifte och däckservice.

- Livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet

Livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet avser partihandel med livsmedel, drycker och tobak. (Partihandel innebär vidareförsäljning av varor till annan än konsument samt anskaffning, enklare bearbetning, förpackning, innehav och leverans av varor i samband med sådan verksamhet.)

- Kropps- och skönhetsvårdsverksamhet

Kropps- och skönhetsvårdsverksamhet avser behandling av en persons kropp eller omsorg om en persons yttre men inte åtgärder som är medicinskt betingande, kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar. Det kan handla om hårvård, hudvård, manikyr och pedikyr, massage, makeup, tandblekning, tatuering och piercing, solarier och solsprayning (spraytan).

- Byggverksamhet

Med byggverksamhet avses enligt SFL näringsverksamhet som avser om-, till- eller nybyggnadsarbeten, reparations- och underhållsarbeten, rivning av byggnadsverk samt annan näringsverksamhet som bedrivs som stöd för sådan verksamhet och som inte omfattas av reglerna om personalliggare inom skönhetsvård, fordonsserviceverksamhet, livsmedels och tobaksgrossister, restaurang- samt tvätteriverksamhet. Regeringen har (se prop. 2014/15:6 s. 41 och 91) valt en vid definition för att så få som möjligt ska falla utanför kontrollsystemets tillämpningsområde och angett att Skatteverket i tveksamma fall kan söka ledning i SNI-koder (standard för svensk näringsgrensindelning). SNI-koderna ska dock inte vara något definitivt urvalsinstrument. Koderna finns att hämta på bland annat Statistiska centralbyråns webbplats (scb.se).

I definitionen av byggverksamhet ligger att verksamheten är näringsverksamhet i skattelagstiftningens mening. Det finns således inget krav att en privatperson som låter utföra en byggnation har krav om att föra personalliggare.

Vad är en byggarbetsplats?

En byggarbetsplats är en plats där byggverksamhet bedrivs. Förhållandena inom byggbranschen skiftar. Som exempel kan nämnas att byggverksamheten utförs i en annan näringsidkares verksamhetslokal, att verksamheten avser uppförande av en hyresfastighet eller att verksamheten utgörs av ett större vägbygge mellan orterna A och B. Detta medför att en beskrivning av var byggverksamhet ska bedrivas kan variera och exempelvis anges genom en adressuppgift, en eller flera fastighetsbeteckningar eller uppgifter om longitud och latitud för området där verksamheten ska utföras.

Vid vissa typer av arbeten kan den geografiska utbredningen variera under verksamhetens gång. I sådana fall anses byggarbetsplatsen vara densamma under arbetets gång, trots att utbredningen förändras.

Beroende på omständigheterna kan ett avrop från ett ramavtal innebära att den byggverksamhet som utförs enligt avropet ger upphov till en byggarbetsplats. Grundläggande är dock att en helhetsbedömning ska göras i det enskilda fallet.

9.3 Utlämnande av information till samverkande myndigheter

Sekretesslagstiftning

Inom Skatteverkets beskattningsverksamhet gäller sekretess för alla uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. I praktiken innebär detta att de flesta uppgifter inom beskattningsverksamheten omfattas av det som benämns som absolut sekretess. Sekretess gäller således också i ärenden om kassaregister och personalliggare. Detta innebär även att sekretess gäller för beslut om kontrollbesök. Däremot gäller sekretessen inte beskattningsbeslut eller beslut om kontrollavgift.

Information som kan lämnas ut till samverkande myndigheter

Som nämns i stycket ovan gäller absolut sekretess om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Särskilt reglerat är de situationer då uppgifter kan lämnas ut med stöd av lagstiftning.

Som exempel på sådant som kan lämnas ut kan följande anges:

Inom området beskattning

- Beslut om slutlig skatt
- Uppgifter om registrering enligt skatteförfarandelagen och om särskilda registrerings- och redovisningsnummer
- Uppgifter om huruvida fysiska personer ska betala A- eller F-skatt
- Uppgifter om registrering för arbetsgivaravgift och moms
- Namn och personnummer
- Organisationsnummer för juridiska personer samt företagsform för deras eventuella firmor.

Inom området folkbokföring

Folkbokföringsuppgifter är normalt offentliga. Dessa uppgifter kan dock i särskilda fall beläggas med sekretess, exempelvis när det rör sig om känsliga uppgifter. Som känsliga uppgifter räknas bl.a. adoption och könsbyte.

Stöd för direktåtkomst

Vissa myndigheter har vidare stöd för direktåtkomst till vissa uppgifter i beskattningsdatabasen om uppgifterna behövs i ett ärende. För att kunna lämna ut uppgifter som är sekretessbelagda måste det finnas en uppgiftsskyldighet eller en annan sekretessbrytande regel som är tillämplig. Generalklausulen i 10 kap. 27 § offentlighets och sekretesslagen (2009:400; OSL) är tillämplig i vissa fall, men ska tillämpas restriktivt, särskilt om det rör sig om ett regelbundet utlämnande som omfattar många enskilda.

Det är också viktigt att komma ihåg att även om handlingar eller uppgifter är offentliga har Skatteverket inget stöd för att lämna ut uppgifterna på eget initiativ. Offentlighetsprincipen innebär inte ett sådant stöd. De myndigheter och de uppgifter där direktåtkomst medges

framgår av 2 kap. lag (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, se nedanstående utdrag från 2 kap. 7-9 §§ nämnda lag.

Direktåtkomst

7 § Skatteverkets direktåtkomst till uppgifterna i beskattningsdatabasen får i verksamhet som avses i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet endast omfatta de uppgifter som avses i 3 § 1-5, 7, 10 och 11.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter direktåtkomst enligt första stycket får omfatta.

Lag (2017:454).

8 § Kronofogdemyndigheten får ha direktåtkomst till uppgifter som avses i 3 § 1-5, 8, 10 och 11. Direktåtkomst till uppgifter som avses i 3 § 4, 5, 8, 10 och 11 får endast avse den som

1. har ansökt om skuldsanering eller F-skuldsanering,
2. är registrerad som gäldenär hos Kronofogdemyndigheten,
3. är make eller likställd med make till den som har ansökt om skuldsanering eller F-skuldsanering, eller
4. är make eller likställd med make till gäldenär hos Kronofogdemyndigheten.

Tullverket får ha direktåtkomst till uppgifter som avses i 3 § 1-5, 10 och 11. Åtkomsten får endast avse den som är eller kan antas vara gäldenär enligt tullagstiftningen, skyldig att betala skatt för vara vid import eller föremål för Tullverkets kontrollverksamhet enligt lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

Tullverket får ha direktåtkomst till uppgifter och handlingar som avses i 4 a §.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter och handlingar direktåtkomst enligt första till tredje styckena får omfatta. *Lag (2016:684).*

8 a § En socialnämnd får ha direktåtkomst till uppgifter som avses i 3 § första stycket 1, 4 och 5. Åtkomsten får endast förekomma om uppgifterna behövs i ärende om ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. socialtjänstlagen (2001:453) eller i ärende om återkrav m.m. av sådant bistånd enligt 9 kap. samma lag. En socialnämnd får ha direktåtkomst först sedan Skatteverket har försäkrat sig om att handläggare hos socialnämnden bara kan ta del av uppgifter om personer som är aktuella i ärenden hos nämnden. *Lag (2008:970).*

8 b § /Träder i kraft I:2019-01-01/ Migrationsverket får ha direktåtkomst till uppgifter i beskattningsdatabasen, om uppgifterna behövs i ett ärende om dagersättning åt asylsökande enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

Direktåtkomsten får endast omfatta

1. uppgifter per betalningsmottagare i en sådan arbetsgivardeklaration eller förenklad arbetsgivardeklaration som avses i 26 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244),

2. identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige och betalningsmottagaren, och
3. uppgift om den redovisningsperiod som deklARATIONEN avser. *Lag (2017:388)*.

8 c § /Träder i kraft I:2019-01-01/ Försäkringskassan får ha direktåtkomst till uppgifter i beskattningsdatabasen, om uppgifterna behövs i ett ärende om

1. betalningsskyldighet för en bidragsskyldig förälder enligt 19 kap. socialförsäkringsbalken,
2. bestämmande av sjukpenninggrundande inkomst enligt 26 kap. socialförsäkringsbalken, eller
3. beräkning av bostadsbidrag enligt 97 kap. socialförsäkringsbalken.

Direktåtkomsten får endast omfatta

1. uppgifter per betalningsmottagare i en sådan arbetsgivardeklaration eller förenklad arbetsgivardeklaration som avses i 26 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244),
2. identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige och betalningsmottagaren, och
3. uppgift om den redovisningsperiod som deklARATIONEN avser. *Lag (2018:1631)*.

8 d § /Träder i kraft I:2019-01-01/ Arbetsförmedlingen får ha direktåtkomst till uppgifter i beskattningsdatabasen, om uppgifterna behövs i ett ärende om stöd till arbetsgivare för anställning av en enskild person.

Direktåtkomsten får endast omfatta

1. uppgifter per betalningsmottagare i en sådan arbetsgivardeklaration eller förenklad arbetsgivardeklaration som avses i 26 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244),
2. identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige och betalningsmottagaren, och
3. uppgift om den redovisningsperiod som deklARATIONEN avser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om begränsningar av direktåtkomsten. *Lag (2017:388)*.

9 § En registrerad får ha direktåtkomst till sådana uppgifter om sig själv i databasen som får lämnas ut till den registrerade, om regeringen har meddelat föreskrifter om det.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vilka uppgifter som får omfattas av direktåtkomst enligt första stycket. *Lag (2005:1116)*.

Mer information

Under rubriken rättslig vägledning på Skatteverkets webb så beskrivs aktuella sekretessregler. Mer finns att läsa via bifogad länk:

https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning?pk_vid=325f6d1d38f7d4c8153485197291cb67